

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 29 (82)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Liepos (July) mėn. 19 d.

Kaina 10¢

1704

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Aktyvumas ir vienybė

Nors ir dolerio krašte, mums doleris nėra viskas. Medžiaginių reikalų tenkinimas nėra vienintelis mūsų rūpestis. Lietuviui tremtiniui neužtenka gyventi tik biologinę būti. Šešias dienas dirbė dėl duonos ir žuvies, septyniąją maldžiamės, prisimindami savo Suvėrėją, ir darome susirinkimus, prisimindami savo Tėvynę.

Salia siaurų asmeninių reikalų turime taipogi platesnių bei kilnesnių pareigų. Iš kitos pusės užėmę, mūsų tautiniai — religiniai — bendruomeniniai reikalai yra drauge ir asmeniškai kiekvieno. Mūsų tėvynė yra visų ta pati. Visi jos ilginės ir jai laisvės trokštame. Kiekvienas mes su visa tauta esame aliarmo būsenoje, tebesam fronte: kovos fronte dėl laisvės. Kenčiame, ilgimės, laukiame ir tikime į tautos prisikėlimą. Kentėjimas, anot A. France, yra auklėtojas: jis ugdo heroizmą ir atsidėjimą. Pro kentėjimą pasimato tikroji gyvenimo vertė. Tik kentėdami išmokstame aukotis.

Bet kentėti, ilgėti ir laukti yra permaža: toli gražu neužtenka mums pasyvumo ir kontempliacijos. Mes turime veikti, būti aktyvūs. Tokiu tamsiu ir sunkiu mūsų tautos laikotarpiu yra neleistina tik laukti — laukti istorijos patarnavimo iš pasaulinių įvykių raidos. Persilpną mūsų reakciją į spaudimą iš arti ir iš toli. Kuriamojo veikimo mums kuo daugiau reikia. Mūsų tautos, katalikybės ir demokratijos priešas dirba su demoniška energija ir fanatizmu. Argi tad užtenka tik ilgėtis ir laukti? Bet ir gerų norų neužtenka: geras noras reikia realizuoti, vadinas, apgalvotai dirbti — dirbti tai, kas reikia, ir taip, kaip reikia. Svar-

bu idealas, bet dar svarbiau idealui siekti energija, taiklios priemonės ir pastovumas.

Tokiais ypatingais laikais ir tokiais ypatingomis sąlygomis reikia ne tik veikti, bet veikti planingai ir būtinai vieningai. Savo tautos kraujavimo akivaizdoje šiandien visi lietuviai turėtumė būti sandarose, vieningi. Bet jei dar neišmokom, deja, būti vieningi visi lietuviai, jei dar permaža kentėjimų ir nepriaukome iki visų lietuvių sandaros, tai bent jau lietuviai katalikai privalome būti vieningi. Aktyvumas ir vienybė yra vienintelis raktas, galintis atidaryti duris į tikrąją sekme mūsų tikslų siekiant.

Tuo tikslu Kanados Lietuvių KVC ir kviečia š.m. liepos mėn. 28-29 d. Toronto antrąjį Kanados liet. katalikų suvažiavimą, kuriame bus išnagrinėti aktualiausi reikalai, nustatomos šolimesnio veikimo gairės ir išrenkamas naujas KVC.

Susirinkime kritiškai apsišvarstyti, atvirai pasidalyti mintimis. Nusišveisim šarvus ir skydus kovai dėl mūsų idėjų. Glaudžiausius susirinkusios jėgas ir apsispręsim pagrindinius klausimus, kurie yra: lietuvių išsilaikymas, spauda, švietimas, kova dėl tėvynės laisvės, šalpa, Kanados Liet. Bendruomenės organų sudarymo paspartinimas.

Kanados lietuvių gyvenime ši suvažiavimą tenka laikyti reikšmingu dvasinio bendravimo faktu, neeiliniu ir skatinančiu įvykiu. Nesgi aktyvumas ir vienybė yra vienintelis raktas į tikrąją mūsų sekme. Privalome ne inertiškai laukimo ir fatalizmo atmosferoje skendėti, bet vieningai ir blaiviu veikimu savo didžiųjų tikslų siekti.

J. Kralikauskas.

Svarstys Kanados įjungimą į Lietuvių Grupę

(Niujorko bendradarbio Almaus)

Trečiojo lietuvių spaudos konferencijai su Lietuvių Grupe, dalyvavo 11 lietuvių korespondentų bei publicistų. Kartu su Grupos nariais mūsų aktyvieji laikraštininkai bei radijo kalbėtojai pripažino, kad laisvė yra visų reikalas ir kad lietuvių viešojo opinija privalo atitinkamai veikti savuosius politikus.

Grupės pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, pasidžiaugęs augančiu lietuvių spaudos susidomėjimu lietuvių politinė akcija, trumpai apžvelgė Lietuvių Grupės evoliuciją ir jos dabartinius tikslus. Esą viskas daroma glaudžiai bendradarbiaujant su VLI Ku, diplomatais ir ALTu, kad Lietuvos išlaisvinimo byla būtų tinkamai pastatyta Amerikos plotmėje. Lietuviai pirmieji gavę "Amerikos Balsą", ilgiausiai kalbą jo baltų programoje ir skaitlingiausi baltų Patariamojoje grupėje (8), kai latviai turi 7, o estai — 5. P. Sidzikauskas valingai pakartojo, jog Lietuvių Grupės pirmas ir pagrindinis tikslas — tėvynės išlaisvinimas; talkininkavimas pasaulio demokratijoms; įsijungimas į antikomunistinį veikimą; pasaulio viešosios opinijos nuotiekimas, išaiškinant mūsų tragedijos priežastis ir būdą jai pašalinti. LG uždaviniai dar labiau praplatėję pasikūtinuotų laikui, kai atrinktų žmonių būreliai Grupę paverdė sekti Lietuvos piliečių nuotiekas tėvynėje ir jas atitinkamai veikti per savąjį Laisvosios Europos radiofoną, kuris prabilisys į Lietuvą rugsėjo mėn. pradžioje. Tai būsis tikrai laisvas, niekieno nekontroliuojamas, siųstuvkas, kuris, teisingai ir realiai perduodamas tarptautinės ir lietuvių išsivijus žinias, stengsis demaskuo-

ti rusiškąjo imperializmo-komunizmo klastą ir pastangas.

Daug dėmesio LG skirianti studijoms. Šalia savų ekspertų, sekančių atitinkamas sritis LTSR ūkyje, kultūroje ir visame gyvenime, artimiausiu metu — "Mid European Study Center" LG deleguosianti tam tikrą skaičių aukščiausių kvalifikacijų lietuvių intelektualų, kurie kartu su kitų tautybių mokslininkais turės spręsti svarbias politines ir ūkines būsimos laisvos Europos problemas.

Būsimosios Lietuvos kadry parengimas iš demokratijoje bres-tančio jaunimo LG grupės pirmininko buvo taip pat akcentuotas. Tikrai apsisprendusiems politiniams pabėgėliams išlikti nežūrint visų materialistinių vilionių lietuviams studentams numatoma visa eilė stipendijų. Tikimasi, jog "visi" sąmoningi lietuviai jaunuoliai su aiškiu intelektu netrukus galės tęsti savo pertrauktus mokslus, kad nors dalinai atsvertų "aukšto kalibro" inteligentų badą, kuris seks po sovietinio košmaro anapus geležinės uždangos.

Pirmininkas nurodė, jog liepos 24 d. Lietuvos respublikos pasutinybėje Vašingtone šaukiama įvairių tautybių egziliinių vadų konferencija, kuri išspręsiantį visą eilę svarbių problemų.

Rudenį, taip pat Vašingtone, šaukiamas vadovaujančių lietuvių politikų bei grupių suvažiavimas, kuriame bus aptarta visa eilė nepaprastai svarbių mūsų tautai problemų. Į jūsų korespondento užklausimą, pirmininkas čia pastebėjo, jog šios konferencijos metu tikriausiai bus rastas atsakymas "T2" vedamajam — "O visdėlo reikia išsiaiškinti".

Dėl šio vedamojo minčių pasisakė grupės nariai K. Bielinis ir A. Trimakas. Pastarasis, dėstęs New Jersey viename universitete pol. mokslus mano, kad išsilaikymas tautiniu pagrindu yra natūralusis dėl to ir reališkesnis bei tikresnis, gi ilgiametis Lietuvos seimų narys bei prityręs politikas K. Bielinis priminė, jog betkokia federacija būsianti tik laisvų vyriausybų, atstovaujančių tautų valią, kūrinys, todėl pirmoji eilė — tų tautų išsilaikymas! P. Sidzikauskas pridūrė, jog G. principu nėra prieš federacinių pastangas nusistatęs.

"Naujienu" korespondentas p. Gervickas užklauso, kokie santykiai esą su lenkais. Pirmininkas atsakė, jog "normalūs, bet ne glaudūs", o tolimesnė jų raida busianti apspartyta "rudenio lietuvių konferencijos metu".

"T2" korespondentas užklauso, kokia esanti grupės nuomonė dėl lietuvių įjungimo į demokratinių kraštų ginkluotąsias pajėgas. Grupės pirmininkas, su skirstęs į įjungimą į dvi grupes, manęs, jog lietuviams jaunuoliams pridera eiti JAV kariuomenę, jei juos šaukia atlikti karinės prievolės. Gi dėl Kongreso siūlomo "Savanorių Korpuso" LG tarsi su kitomis egziliinėmis grupėmis. Kaikurie iš jų, pav., lenkai, yra nusistatę prieš jų jaunimo mobilizavimą į svetimais ginkluotąsias pajėgas.

Jūsų bendradarbiui užklauso ar Kanadoj, Australijoj ar Argentinoj prisiglaudę lietuviai pabėgėliai studentai taip pat būtų Grupės globojami, pirm. Sidzikauskas pripažino, kad šitas klausimas iš vis nebuves svarus. (Nukelta į 8 psl.)

JAV oro bazės

Kongreso ginklų tarnybos komitetas priėmė samatą slaptooms oro bazėms Europoje ir kituose pasaulio kraštuose įrengti. Ta proga buvo iškeltos kaikurios naujai užplanuotos bazės, kurioms norima apjuosti visą Sovietų Rusiją.

Tik š.m. birželio 18 d. pasirašyta nauja sutartis su Saudi Arabija dėl oro bazės-Dhahran, kur JAV aerodromą buvo įrengusios jau praėjo karo metu ir juo tebesinaudojo kasmet darydamos naują sutartį. Dabartinė nauja sutartis padaryta 5 m., kuriems išėjus turės būti atnaujinta vėl 5 m. ir tt. Saudi Arabijai pažadėta parduoti ginklų ir kt. karių medžiagų. Ši bazė bus praplėsta. Nuo jos iki Sovietų Rusijos 1500 mylių.

Kartu patvirtintas planas įrengti 8 naujas oro bazes Aliaskoje bei Puerto Rico ir 6 pačiose JAV. Kiek oro bazių rengiama Šiaurės Afrikoje, neskelbiama.

Rusai emigrantai sujudo

I Achesono pareiškimą kongrese, kad sovietų politinė agresija tėra carų imperialistinės politikos tęsinys, kuriame dar panaudojamas komunizmas, atsilepė grupė rusų emigrantų, su Kerenskio prieky, atviru laišku "New York Times" redakcijai, kuriame aiškina, kad ano meto Rusijos imperija buvusi tokia pat kaip kitos imperijos. Stalino politika esanti ne Rusijos, bet pasaulinės revoliucijos labui. Jei amerikiečiai dabartinį sovietinį Rusijos režimą sutapatybinasi su rusų tauta, tai rusai būsią varomi į Stalino glėbį ir nuteikiami prieš vakarus. Pasak jų, Rusijos "mažumų" klausimas esąs grynai jos vidaus reikalas. Esą, galbūt, ateities Rusija būsianti

Dingo Rokossovskis

Pastarojo karo sovietinis herojus, dabartinis Lenkijos krašto apsaugos ministras ir numatomas visų sovietinių pajėgų Vakarų Europoje vadas karo atvejy, maršalas K. Rokossovskis spėjama kažkur dingęs. Vakarų Europos diplomatai iš Varšuvos praneša, kad jau kelios savaitės apie jį negirdėti nieko. Kopenhagos laikraštis "Berlingske Tiden" paskelbė, kad Rokossovskis prieš 2-3 savaites peršovęs vienas lenkas majoras. Jis esąs išvežtas gydyti į Maskvą, o anas majoras pats nusišovęs.

Rokossovskis yra 55 m. amžiaus ir Lenkijos krašto apsaugos ministru ir kariuomenės vadu buvo paskirtas 1949 m. lapkričio mėnesį.

Frankfurtas. — Liepos 13 d. Bremerhavene išlipo į krantą, pirmieji JAV šarvuotųjų 2-osios divizijos daliniai. Tuo būdu dabar JAV Europoje laiko 4 divizijas — 2 pėstininkų ir 2 šarvuotųjų.

performuota į laisvų ir lygių tautų federaciją, visoms tautoms laisvąsiančią savas demokratinio gyvenimo formas. O to galima būsią pasiekti ramiu plebiscito keliu JTO priežiūroje.

Rusijos skaitymo mintis, matyt, tikrai įsigali amerikiečių politinės sferose, kad "vienos ir nedalomosios" šalininkai sujudo. Dar nelabai seniai jie pavojų nejuo.

Sovietinių atomo specialistų kongresas

Maskva nusprendė atominų tyrimų darbus paspartinti. Kad būtų suderinti tyrimai atliekami pačioje Sovietų Rusijoje ir satelitinuose kraštuose, rugpiūčio mėnesį Maskvoje šaukiamas kongresas visų kominformo kraštų atominų specialistų. Kas tokie yra kviečiami, laikoma paslaptyste. Ta proga primenama, kad atominiai tyrimai Sovietų Rusijoje išskiriami iš penkmečio plano ir darbai būsią paspartinti, plačias būsią baigtas, vietoje 1954 m., jau 1952 m.

Naujoji UNRRA veikia Korėjoje

Pereitų metų gruodžio mėnesį JTO įkūrė agentūrą Korėjos ūkiui atstatyti. Agentūra pavadinata United Nations Korea Reconstruction Agency — UNRKA. Jos vadovu yra buvęs IRO vice-direktorius Ženevoje Arthur Rucker, anglas. Agentūra pradžiai turi \$250.000.000 fondą, kurio, žinoma, toli gražu neužteks. Jos uždavinys atstatyti karo sugriautą Korėjos ūkį. Nelaukiama karo pabaigos, bet Pietinėje Korėjoje darbai pradėti dabar.

Haga. — Iš Korėjos grįžęs vienas olandas, dirbęs ten prie civilijų globijimo, papasakojo, kad iš 20 milijonų P. Korėjos gyventojų 3-5 milijonai yra karo tremtiniai. Iš viso globos reikalingų esą apie 8 milijonus, nes daugelis ir savo gyvenamose vietose neteko visko. Kiekvienam korėjiečiui dieniui duodama po 1 svarą ryžių ir pinigų nusipirkti žuvies bei kitokio maisto. Vaikams, ligoniams, seneliams ir gimdyvėms duodama pieno. Per visą laiką buvę išdalinta rūbų: 1.000.000 antklodžių, 10.000 jaudų medžiagos, 1.800.000 gabalų apatinių rūbų, 36.000 svarų vatų šiltiems rūbams siūti. Viskas buvo dalinama pačių korėjiečių įstaigų, bet JT pareigūnų prie-

Korėjoje derybos dėl paliaubų pereitą sekmadienį vėl prasidėjo. Prasidėjusios liepos 10 d., po 3 posėdžių jos nutrūko. JT delegacija atsisakė atvykti į posėdžius, kol iš Kaesongo ir 5 mylių radiusu jo apylinkėse nebus pašalinta komunistų kariuomenė ir kelias iš Musan, kur įrengta JT bazė šių derybų reikalui, nebus paskelbtas visiškai atviras. Reikalavimas buvo pakartotas Ridgway vardu per radio, adresuotas raudonųjų delegacijos vadui, š. korėjiečių štabo viršininkui gen. Nam Il. Po dviejų dienų raudonieji paskelbė teigiamą atsakymą ir sekmadienį JT kariniai delegatai vėl nuvyko tęsti derybų. Prieš jiems išskrendant helikopteriais, išvyko automobilių kolona, kurioje buvo ir 20 žurnalistų. Visi jie pasiekė Kaesongą be jokių trukdymų, o anksčiau žurnalistai buvo neįleisti. Tai ir buvo viena iš priežasčių, dėl kurių derybos buvo nutrauktos.

Pirmajame posėdy po pertraukos be jokių ginčų buvo sutarta, kad Kaesong ir 5 mylių apylinkė bus laikoma neutralia zona, kad ten nebus jokių ginkluotųjų pajėgų, išskyrus karo policiją ir kad kelias į Kaesong būtų visiškai laisvas, kad į ten ir iš ten galima būtų vykti laisvai ir iš anksto nieko nepranešus. Ridgway paskelbtose sąlygose buvo dar siūloma, kad abiejų pusių žmonių skaičius būtų apribotas 150, bet dabar apie tai nieko nebekalbama.

Derybos buvo atnaujintos iš Kaesongo komunistų kariuomenė jau pasišalinus ir gana dariniai. Iš esmės dar nesikalbėta nieko, bet aiškinamasi darbotvarkės klausimais. Skelbiama, kad dėl jų tikimasi greitai susitarti.

Fronte tuo tarpu tebevyksta kovos ir JT kariuomenė palengva slenka pirmyn. Vadovybė perspėjo karius, kad dėl vykstančių derybų nereikia prarasti plano ir darbai būsią paspartinti, plačias būsią baigtas, vietoje 1954 m., jau 1952 m.

žiuoroje, suvaldant jų "ponišku-mą". Namų netekusiems gyven-tams ruošiamasi pastatyti laikinų pastogių — dėl 3.000.000.

Korėja skurdo kraštas, o šio karo metu dar nusiaubtas. Valdžios sferose viešpatauja visiems Tolimiesiems Rytams bendra korupcija. Atstatyti ūkį bus nepaprastai sunku.

Tito sutinka arkiv. Stepinac paleisti

Zagrebo arkivysk. Stepinac nuteistas 16 m. kalėti dar 1946 m. kai Tito tebevykdė Maskvos valią. Dabar jis norėtų pasidaryti padoresniu ir birželio 2 d. nunciatūros charge d'affaires pasiūlė arkivyskupą paleisias, jei jis išvyktų iš krašto. Vatikanas kalinių tebeįkūpė ir pagaliau pranešė, kad negalys arkivyskupo versti išvykti iš krašto, atseit atšaukti žuvies bei kitokio maisto. Vaikams, ligoniams, seneliams ir gimdyvėms duodama pieno. Per visą laiką buvę išdalinta rūbų: 1.000.000 antklodžių, 10.000 jaudų medžiagos, 1.800.000 gabalų apatinių rūbų, 36.000 svarų vatų šiltiems rūbams siūti. Viskas buvo dalinama pačių korėjiečių įstaigų, bet JT pareigūnų prie-

Kaesonge deramasi tik karo paliaubų reikalui, visos problemos neliečiant. Pagrindo viltims ar nevilčiai tuo tarpu nėra jokio, nes iš komunistinio pasaulio pusės visiškai tyliama, o JAV akcentuoja, kad ir trokštant taikos budrumo prarasti nereikia, nes, galimas dalykas, komunistai nori tik išlošti laiko pasiruošimams. Iš Indijos pranešama, jog Maskva taikos siūlymą iškelusi dėl to, kad Peipingas grąšinęs daryti taiką, jei Maskva neduos tinkamos paramos, Maskva tos paramos duoti negalinti, tad ir iškelusi taikos siūlymą, kad išskiltų kaip taikos nesėja.

Japonijos taikos sutarties pasirašymas San Franciske rugsėjo pradžioje, paskelbtas užpraeitą savaitę JAV ir D. Britanijos sutarimu, pasaulyje buvo sutiktas gana šaltai, o apeinamieji, į pasirašymą nekviečiamieji ir labai nepatenkinti. Labiausiai protestuoja abi Kinijos ir Indokinijos valstybės, kurias remia Prancūzija. Ar šios savo delegaciją į San Francisko Sov. Rusiją, tenka labai abejoti. Tuo tarpu JAV jau baigė pasitarimus su Australija ir Naująja Zelandija dėl Palicija akto ir sutarties pasirašymo skubins, nes Japonija yra laukiamas narys Pacifiko gyny-mo organizacijoje.

Irano byla perėjo į ilgesnės distancijos etapą. Iranui vos atstumas Tarptautinio Hagos Tribunolo rekomendaciją, buvo gautas prezidento Trumano laiškas premjerui Mossadegh, kuriame siūlo savo asmenišką pasiuntinį: Harriman tarpininku, o derybų pagrindui siūlo Hagos sprendimą. Iranas atsakė, kad aną sprendimą jie, deja, jau atmetę, bet Harrimaną priimsiai mielai ir su juo tarsi. Kai Harrimanas ruošėsi kelionei, Londonas dėl to pasisakė palankiai, bet Britų ambasadorių Teherane atvirai pastebėjo, girdi, ką jis čia veiks, jei derybų pagrindas atmetas. Mat, britai bijo, kad vietoj jų Irano naftą gali perimti amerikiečiai. Tik po JAV ambasadoriaus vizito Britų ambasadorius paskelbė komunikata, kad apgailestaujęs jog jo anas pareiškimas sukėlęs nesupratimą.

Harriman atvyko, bet apie jo pasikalbėjimus dar nėra jokių žinių. Jo atvykimo dieną komunistai Teherane prieš JAV ambasadorių surengė dideles demonstracijas su šūkiais prieš imperialistus. Demonstrantus puolė antikomunistų minia. Po muštynių, kurių metu panaudoti ir šaunamieji ginklai, pasirodė 10 užmuštų ir apie 100 sužeistų. Tai jau antros panašios muštynės, kurios rodo, kad antikomunistiniai irančiai, pajutę pavojų, aktyviai išeina prieš komunistus, kurie buvo beužimę visas pozicijas.

Britų bendrovė stengiasi Irane kuo ilgiau išsilaikyti ir pereitą savaitę darbus dar labiau susiaurino, kad tik ilgiau neprispildytų sandėliai. Iranas finansiniams sunkumams išvengti užtraukė 25 milijonų dol. paskolą JAV Eksporto-Importo banke ir paskelbė vidaus paskolą \$62.000.000. Iš antros pusės keliama siūlymas pradėti pardavinėti susikaupiančius benzino išteklis. Siūloma pardavinėti tiems patiems pirkėjams, kurie ir anksčiau pirkdavo, bet su sąlyga, kad patys pasiimtų, nes Iranas neturi tanklaivių. Prekyba ištikrųjų dar neprasidėjo, nes Britai vis dar nenori pripažinti naftos savininku naujosios Irano Naftos B-vės, o be jų niekas čia nenorėtų kištis arba neturi tanklaivių. Visdėlo, atrodo, kad išeitis bus rasta ir naftos gaminiai iš Irano vėl pradės plaukti, jei tik neiškils kokių netikėtų Irano vidaus gy-

venime. Atrodo, kad laikas turės paaiškėti po Harrimano pasitarimų. Šiaip ar taip Britams tai didelis smūgis, nes iš Irano jie kasmet naftos produktų gaudavo už 3-400 milijonų dolerių. Būtų dar blogiau, jei nuo Irano naftos jie būtų visiškai nustumti ir turėtų ją pirkėti JAV, nes tektų mokėti doleriais, kurių fondas pastaruoju metu ir taip labai sumažėjo.

Egiptas padėtį Viduriniuose Rytuose dar labiau sukomplikavo, pradėjęs kontroliuoti iš Raud. Jūros per Sueso plaukiančius laivus. Egiptas sakosi noris tik sukludyti gabenimą ginklų Izraeliui. Bet pats faktas, kad Egiptas pradeda šeiminkauti zonoje, kuri yra pripažinta Britams, yra prieš galiojančias sutartis. Dėl to Britai pareiškė protestą ir pasiuntė net 4 karo laivus. Dabar kyla klausimas ar Egiptas nusišleis, ar reikalaus sutarčių revizijos.

Europoje Vokietijos ginklavimosi klausimas tebėra neišspręstas. Derybų Paryžiuje tebevyksta. Bet 4 valstybės jau paskelbė arba tuoj pat paskelbs baigia karo šovius Vokietijai. Vakarų Vokietijos parlamentas — Bundestag — jau pradėjo svarstyti Šarmano plano ratifikavimo klausimą. Nežiūrint socialdemokratų opozicijos, planas principiniai dalykai pavyksta svarstyti spec. komisijoms. Tikimasi, kad rudenį bus ratifikuotas.

Prancūzijos parlamento pirmininku išrinktas tas pats Ed. Herriot, o vyriausybės vis dar nėra.

Tito pasakė griežtą kalbą prieš kominformą, iškeldamas vis augantį pavojų Jugoslavijai ir pirmą kartą viešai išsėdžiamai atsiliepė apie Staliną, pasakydamas, kad jis pasaulyje esąs garsus savo ūsais, bet ne išmintimi. Vakariečiams Jugoslaviją neparšiduosianti niekad, bet savo pavojaus akivaizdoje pasinaudojanti parama ir net ginklais.

Iš satelių kraštų pranešama, kad Rumunijos premjeras Dr. P. Groza ir Bulgarijos premjeras V. Cervenkov esą faktiškai nuo valdžios nusaltinai ir saugumo priežiūroje, nors iš savo vietų dar neatstatyti. Jų bylą nagrinėja specialios komisijos.

Anglijos darbiečių kairysis sparnas, vadovaujamas neseniai atstatydintųjų 3 ministrų — Bevan, Wilson ir Freeman — paskelbė memorandumą dėl santykių su JAV, kurios ruošiasi karo atveju pasinaudoti D. Britanijos teritorija. Jų nuomone, D. Britanija turinti gauti veto teisę JAV karo pradžioje atveju. Esą JAV pasirengimai išstatą pavojun D. Britanijos teritoriją, o jų bazės nesą pakankama garantija saugumo. Ginklavimasis gresias pakirsti D. Britanijos ūkinį gyvenimą ir sudaryti galimybių komunistų infiltracijai. Dėl to D. Britanija turinti vesti savarankišką politiką ir pasiekti susitarimo su Sovietų Sąjunga.

Kanados politinis gyvenimas pastarąją savaitę apmirė, nes ir parlamentas atostogauja ir daugumos vyriausybės narių atostogose. Paskutinė maloni žinia, žadanti teigiamai paveikti Kanados ūkinį gyvenimą, buvo ta, kad JAV nutarė parduoti Kanadai karo medžiagų už 300 mil. dolerių ir už tiek pat duoti užsakyti. Tačiau nemaloni žinia, kad Kongreso viešųjų darbų komisijoje St. Lawrence kanalo statybos projektas nepaėjo. Ir posėdis buvęs toks traukšmingas, kad jis ten greit negalės būti svarstomas. Kanadai ištikrųjų gali tekti pagaliau vienai tą milžinišką projektą vykdyti.

Redakcijos pranešimas

Kaip visi, taip ir "T2" negausūs dabartininkai vasaros metu reikalingi nors trumpo poilsio. Dėl to mes darome savaitės pertrauką. "T2" Nr. 31 išpuolančiu laiku — rugpiūčio 2 d. — neišeis. Po savaitės atostogų numeris išeis rugpiūčio 9 dieną.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRASTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Sapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Išmokėję nemažiau \$10.00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Didysis karžygiškumas

"Mirti nebijo tas, kurio gyvenimas daug vertas".

S. Tomas Kempietis

Nors šis žurnalas yra didžiausia pažanga, tačiau individualus kario paslaukojimas ir karžygiškumas dar liko ryškūs. Karo strategai puikiai supranta, kad ir galingiausias, moderniausias karo priemonės turi valdyti karys. Per II pasaulinį karą stebino japonai savo paslaukojusiais lakūnais, kurie krisdavo su bombų kroviniu ant amerikiečių laivų arba italų jantorių gyvosios torpedos, pridariusios anglams sunkių nuostolių.

Ir lietuviai turi naują, dar karo istorijoje vardo neturintį, paslaukojimo pavyzdį.

Jau mūsų Margis su igula žuvo, kad nepatektų ir nelaisvė — vergija. "Geriau mirti — negu vergauti". Per šį karą tokių pavyzdžių buvo tūkstančiai. Bet lietuvių aukų yra sunkesnė, karžygiškesnė. Šiandien tūkstančiai lietuvių partizanų beviltiškai bolševikų apsupti yra susprogdinę save, kad jų neatpažintų. Jie mirties nebijo, nebijo ir žiaurios mirties nelaisvės, kai sadistiškiausiomis priemonėmis reikalaujama išdavimo, nes jie sau likimo testamentą pasirašė likdami "miško broliais". Prieš mirdami jie galvoja ne apie save, o apie savo artimuosius, draugus, pažįstamus. Jie pažįsta bolševikus, kurie toli pralenkia Atilos ir Tamerlano gajaus. Senųjų laikų barbarai žiauriai žudė belaisvius, išniekindavo žuvusių lavonus, bet šių dienų barbarams to neužtenka. Jie žiauriausiai, šlykš

čiausiai niekina žuvusius ir likusius gyvus artimuosius. Dėl vieno žuvusio atpažinto partizano nukentė dešimtys ir šimtai. Užtenka slapčiomis nubraukti asarą, pažvelgus į viešai miestų aikštėse paguldytus partizanų lavonus savaitėmis, kai sulauksi tokio pat žiauraus likimo. Todėl mūsų partizanas ir pasirinko šią žiaurią mirtį — granatą susprogdindamas savo galvą. Jis mato mūsų tautos bausių į naikinimą, jį pergyvena ir žino, kad atgimstantis Lietuva kiekviena gyva lietuviška jėga bus reikalinga. Kuo mažiau aukų ir kraujo. Didelis karžygiškumas žūvant galvoti apie gyvuosius. Tai yra didžioji tautos tragedija kovoti su barbariškiausiu priešu istorijoje.

Mūsų pareiga svetimšalių spaudoje šį paslaukojimą iškelti. Tai nėra kasdieninė auka, tai istorijos kūrimas.

O kaip mes kartais lengvapėdisškai žaidžiame savo artimųjų likimu Lietuvoje. Siunčiame laiškus, paketus, vaistus. Net vienas giriasi pasiuntęs \$50 ir iš Maskvos gavęs pakvitavimą. Nebūkime naivūs. Argi taip greit pamiršome bolševikus? Žinoma, ir žiaurios mirties nelaisvės, kai sadistiškiausiomis priemonėmis reikalaujama išdavimo, nes jie sau likimo testamentą pasirašė likdami "miško broliais". Prieš mirdami jie galvoja ne apie save, o apie savo artimuosius, draugus, pažįstamus. Jie pažįsta bolševikus, kurie toli pralenkia Atilos ir Tamerlano gajaus. Senųjų laikų barbarai žiauriai žudė belaisvius, išniekindavo žuvusių lavonus, bet šių dienų barbarams to neužtenka. Jie žiauriausiai, šlykš

Zuvusiųjų partizanų kraujas mus įpareigoja cementuoti, ryžtis ir reikalui esant aukotis, su Tėvyne palaikant tik netiesioginius ryšius.

R. Medelis.

NORI TAIKOS — RUOŠKIS KARUI

Trumanas "prašo" panaikinti Geležinę uždangą • Gubernatorius iš Conn. iškėlė sovietų deportacijos • Bijomasi Sovietų intervencijos Suomijoje.

Nors respublikonų partijos MacArthur pašalinimo bylos komisijos raportas užsipuola Trumaną "bijantis rusų", ir, kaip senatorius Brewster, reikalauja "pozityvios" politikos, Trumano administracija vis dėlto nenori leisti užliūliuojama Maskvos tai kos balandžių burkavimų Keasonge. Ūmus "karo užbaigimas" su vokiečiais — kad vokiečių kariuomenės dalinius būtų galima teisiskai įjungti į Eisenhowerio armiją Europoje — bei "skubinimas" Japonijos taikos sutarties rodo amerikiečius norint turėti laisvas rankas su rusais ir raudonaisiais.

Savo laiške SSSR A. Tarybos "pirmininkui" Švernikui, Trumanas reikalauja panaikinti bet kokius "geležinės uždangos suvaržymus, kad tarp tautų išnyktų įtarimai ir baimė". Trumano notos tekstas aiškiai rodo Achenso užsienio politikos rusų atžvilgiu pusiojo tesinį. Notoje kalbama tik apie "Sovietų tautas", kurios turi būti laisvai informuojamos. Maskvoje diplomatiniai sluoksniai, turėdami galvoje rusų pastangas savo rankose išlaikyti politinio žaidimo iniciatyvą iki jiems reikiamos datos, mano, jog šis Trumano kreipimasis kartu su Kongreso laišku būsiąs paskelbtas sovietų spaudoje, bet žinoma, su atatin-kamais komentarais, o gal ir su laikuriais pakeitimais.

Valstybės Departamentas paskelbė Kongreso notos turinį, bei prezidento laišką, painformavo, jog "Amerikos Balsas" įgaliotas kartoti šią notą tris sekancias dienas, kas dvi valandas rusų ir ukrainiečių kalbomis, o taip pat latvių, lietuvių ir estų, "Baltijos valstybėms, kurios buvo Sovietų Sąjungos užgrobtos".

Pabaltiečių pasisekusi antirusiškai komunistiška ir antiimpe-

rialistiška demonstracija Niujorke, birželio 16 d., Carnegie Hall, paskatino gausingus vengrų kilmes amerikiečius ten pat paskelbti pasauliui savo protestą dėl deportacijų vykdymų jų tėvynėje. Tris kartus mažesnė auditorija išklausė Conn. gubernatoriaus John D. Lodge griežtą sovietų veiksmų Rytų Europoje su pasmerkimo. "Oatis ir Groesz bylos mus įtikina — pareiškė Lodge — jog sovietai yra nusistatę sunaikinti bažnyčią ir Vakarų kultūrą".

Po jo kalbėjės Kongreso atstovas James G. Donovan, rinkimuose 18 districte paveržęs vietą buvusio vienintelio komunistų atstovo Kongrese Marcantonio, pareiškė, jog tik "užsienyje gimusių amerikiečių dėka iš Kongreso buvo pašalintas Kremliaus balsas".

Susirinkimas vienbalsiai priimtoje rezoliucijoje reikalavo, jog visi deportuoti būtų grąžinti į savo namus; leisti iš Sovietijos ir užsienį pasitraukti visiems norintiems; įsileisti į sovietinę rusų imperiją tarptautines organizacijas, kaip Raudonąją Kryžį. Tarp kitų mitingę kalbėjo Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas, Lenkų Tarybos, Čekoslovakų, Estų, Latvių ir žydų karo veteranų atstovai.

Niujorke buvo atkreiptas dėmesys žinioms iš Helsinkio, jog vietinė komunistų spaudo ūmai paskelbė matanti milžinišką pavojų Suomijai dėl amerikiečių ruošiamų bazių Šiaurės Norvegijoje, Suomijos pasienyje. 1948 m. sovietų-sovietų nepuolimo sutartyje esąs straipsnis, kuris "leidžia sovietų intervenciją, jei Suomijai grėstų puolimo pavojus". Kartu su šiuo "atradimu", nors Atlanto paktas jau gyvuoja ištisais metais, sovietų diriguojami komunistų laikraščiai paskelbė

Birželio 20 d. grįžo iš rusų belaisvės vokiečių Frz. Meizinger. Jam teko išbūti Lietuvoje apie 4 metus. Mielai jis man sutiko išsakyti savo išgyvenimų papasakoti.

Pirmiausia, kaip belaisvis, jis buvo patalpintas Palemono belaisvių stovykloje. Čia buvęs tik apie 2 savaites. Iš Palemono atėdavo dirbti į Kauno universiteto didžiulius rūmus. Studentų būvė labai daug, daugiausia 18-22 m. amžiaus. Jiems su studentais būvė draudžiama kalbėtis, tačiau su rektorium tekdavę pasikalbėti. Tai buvo 1945 m. Po poros savaičių jie buvę išvežti į Vilnių ir čia išbuvę iki 1947 metų. Vilniuje vaizdas dar niuresnis, nes čia dauguma rusai. Visa komanda, apie 180 belaisvių, buvusi kas rytą varoma į darbą ir vakare vėl atgal į nakvynės vietą (kažkoks anksčiau buvęs prekybos namas). Su civiliais gyventojais netekę susitikti, nes stipri sargyba saugojusi. Miestas jau kaip ir atstatytas. Dažnai praeidavę pro katedrą, tačiau ar joje dar pamaldos buvo laikomos, nežino. Bažnyčių varpai rytais skambėdavo. Kadangi maistas buvo labai blogas, tai jis 1946 m. bandęs pabėgti. Po dviejų savaičių vėl atvaromas į lagerį. Nubaudžiamas.

1947 m. bando vėl bėgti. Pasiseka. Miškai ir sunkeliai, pasūkininkus pasistiprindamas, pro Šiaulius, Joniškį, atsiduria Zagare. Tenais užsimelduoja kaip vokiečių civilis. Apsigyvena viename kaime. Jeigu jis nesuklydo, tai Tamoliai. Čia išgyvena iki 1951 m. kovo mėn. Darbo rusai jam nedavė. Uždarbiaudamas padieniu arba ubagaudamas, praleidęs ten anuos 3 su virš metų. Pradžioje susirandą vieną vokiečių šeimą ir prisiglaudžia kaip antras jos sūnus. Užsimiega puikus kontaktas su ūkininkais. Maždaug 30 km. ratu jam buvęs kiekvienas kaimas pažįstamas. Ši šeima gavus vieno ūkininko namą, nes pats ūkininkas, kaip ir daugelis (pasak jo, 3/4 visų ūkininkų) išstremtas į Sibirą. Pav. netoli Kruopių vienas kaimas — Bailė — visiškai tuščias. Ir daugelis kaimų esą pustūščiai.

Iki 1950 m. pavasario ūkinink-

šmeižtus, jog suomių pramonė vykdanči Amerikos karo užsakymus, o suomių kariuomenės slapta mobilizuojama Sovietų Sąjungai pulti. Prisimena panašius kaltinimus mesti Pabaltijo valstybėms prieš 11 metų ir amerikiečių politikai leidžia imtis kariams reikalingų priemonių. Praėjusį pirmadienį Wiesbadene įvyko Amerikos karo aviacijos vadų slapta konferencija, kurioje padaryta nutarimų dėl naujų oro bazių steigimo Europoje, kad jos galėtų priimti kitais metais ten persikelsiančią galingą oro armadą.

Stalino padaryta klaidą Korėjoje įrodo žemiau pateiktiami skaičiai, kai moraline kryžiaus karo prieš tiraniją puse pasirūpins naujai įsteigtoji "Psichologinio karo vadyba", ministerių Gray ir Badell Smith vadovybė. Liepos 1 d. jau įsigaliojo gynybos planas, siekias 130 milijardų dolerių. Jei praėjusiais fiskaliniais metais, pasibaigusiais birželio 30 d., įskaitant Korėjos karą, tankų, artilerijos, aviacijos išlaidų visai labo buvo išleista 5,5 milijardai dolerių, ateinančiais metais, jų skaičius — nusako 18,5 milijardų suma! Pernai bazėms buvo išleista \$400.000, o sovietai jau net keturių konferencijų dėl to šaukė, — šiais metais joms bus išleista 8,6 milijardai dolerių! Ne dyvai, kodėl sovietai Suomijos išsigandę. Jei pereinamais metais lėktuvų buvo pastatyta tik už 2 milijardus, ir jų pilnos padangės birzgė kraščiais, tai šiais metais jų bus pastatyta už 22,2 milijardus! Artilerijos, tankų, jv. sviedinių ir kitko pagaminta buvo taipgi už 2 milijardus, šiemet, kartu juos visus sudėjus už 26,2 milijardus. Ir taip toliau. Galiausiai prisimintina, jog Europai praėjusiais metais pasiūsta karinės pagalbos tik už \$900.000 dolerių, o šiais metais, vokiečius įskaitant, ji gaus už 14 milijardų.

Kad geriau orientuotumėmės,

Pasakoja dar kovo mėnesį Lietuvos kaime tebegyvenęs vokiečių. Kaunas — Vilnius — Zagarė — Šiauliai.

kai gyvenę gan gerai, t.y. ir duonos ir mėsos, ir net alučio su samagonu turėdavę, bet nuo 1950 m. visi ūkininkai turėjo eiti į kolchozus. Ten viskas daroma "savanoriškai". Daromai susirinkimai ir priimama rezoliucija, kad toks ir toks kaimas nutarė vienbalsiai prisijungti prie vieno ar kito kolchozo.

Ūkininkai vokiečiams buvę labai geri. Kur tik užsidavęs duonos paprašyti, visur gaudavęs. Net ir lašinių bei kitų maisto produktų. Rusai irgi eidavę ubagauti, tačiau ūkininkai, nors ir labai jų bijodavę, neduodavę nieko. Rudeniop eidavęs pas ūkininkus bulvių rinkti ar javų plauti, bei kultū. Mažne kiekviena šeima skųsdavusis tai sūnais ar tėvu, ar motinos, ar dukters netekusi. Dauguma žinoję, jog jų artimieji yra Vokietijoje, tačiau nelaukdavę laišku, nes dėl jų išstremiami. Ir man jis primygtinai sakė, kad nerasyčiau laiško.

Pacioje Zagarėje dar esą du kunigai. Viena bažnyčia esanti uždaryta, nes kunigas miręs. Skaisgiry dar yra klebonas. Šių kunigų pavardžių neprisimenu. Kunigai iki 1950 m. gyvenę iš ūkininkų aukų. Rudenį važiuoją kunigai lankyti savo parapijiečių ir susirenka mėsos, javų ir kitų gėrybių (kalėda). Net jam teko būti vaišės, kur ir klebonas būvęs. Vestuvės ir krikštynos, net ir laidotuvis, švenčiamos manžiausiai dvi dienas. Labai dažnai ir jį ūkininkai pakviisdavę į panašius pokylius.

Po 1950 m. pavasario vaizdas visiškai pasikeitęs. Visi ūkininkai suvaryti į kolchozus. Kas nėjo, išstremtas į Sibirą. Prasiėdę visiškai vargingas gyvenimas. Kiekviena šeima gauna 50 arų žemės iš kolchozo. Rugių ar kviečių duonai visiškai negaudavę. Po kuls vis grūdai kraunami tuojau į mašinas ir išvežami. kaip ūkininkai saką, į Rusiją. Tuomet jau ir vokiečių elgetoms buvę visiškai blogai, nors ūkininkai dalindavęsi paskutiniu duonos kąsniu. Zagarės miškuose esą labai daug partizanų. Tai lietuviai, latviai ir vokiečiai, bei rusų dezertyrai. Partizanai esą labai gerai apsiginklavę, net tankus turi. Dėvi jie rusų uniformą.

Partizanai komunistus arba vietoje sunaikina arba pasima į mišką. Ūkininkus jie aplankydavę labai dažnai. Provokacijos sumetimais atėdavę ir rusai apsimetę partizanais. Ūkininkų būklė esanti sunki. Jeigu jie duodą partizanams valgyti — noriai ar nenoriai — esą rusų baudžiam Sibiru. Duodą rusams valgyti — baudžiami partizanų. Tačiau, partizanai nekaltų žmonių nenubaudžia. Jei partizanas sučiupdavo — jam to netekę išgyventi — tai, kaip girbės, arba vietoje sušaudydavę arba išstremdavę į Sibirą 25 metams. Partizanų labai padaugėję po 1948 m. didžiojo išvežimo į Sibirą. Tai buvę kovo-balandžio mėnesiais.

Apie tą patį metą būdavę kasmet dideli tremimai į Sibirą. Tačiau ir čia "savanorišku" būdu, atvažiuodavusi pilna rusų mašina, apsupdavę namą ir visiems gyvenantiems jame, įsakydavę per kelias valandas susipakuoti leidžiamą kiekį daiktų ir duoda vę užpildyti lapą, kad savanoriškai vyksta 20 m. į Sibirą. Iš Sibiro parašydavę laiškus. Pirmiausia turėdavę ten atidirti už kelionę, nes "savanoriškai" važiuavo. Jeigu gerai rusus savo darbu ir elgesiu nuteikdavę, po kurio laiko galėdavę net darbo vietą pakeisti. Grįžusių iš Sibiro labai maža. Jam netekę tokių susitikti.

1948 m. atvažiavę kelios mašinų partizanų į Zagarę. Rusai visi pabėgę į Latviją. Jie susikrovę iškrautvių viską, kas jiems reikalinga, vėl pasitraukę miškan. Tai pasitaikę labai dažnai, ypačiai anksčiau pasitaikydavę.

Panašių nuotykių, esą, galėtų jis ir daugiau papasakoti, kaip jis sako, ištisas knygas galėtų prirašyti.

prisiminkime, jog, litais tai būtų 780 milijardų didabrinų. Kažin ar visa mūsų taip sunaikinta ir grobiama tėvynė materialiskai tiek dar verta iš vis?

ALMUS.

Kaip vargsta lietuvius tėvynėje?

Siurpų išpūdį padarę jam anos dienos, kaip jis buvo priverstas iš Lietuvos išemigruoti. Tai buvo 1951 m. kovo 5 d. Visiems vokiečiams buvo duotas šios dienos terminas Lietuvą aplieisti. Jie buvę mašinomis iš Zagarės į Šiaulius atvežti. Zagarėje susirinkę daugybę žmonių atsisveikinti. Motinos su kūdikiais ant rankų verkusios atsisveikindamos ir prašusios sveikinti visus lietuvius, gyvenančius už tėvynės ribų. Jie tikėjo, sako jis, dar kad mes važiuojame namo, tačiau mūsų širdys buvo rūpėsių perimtos, kad mūsų transportas nepasuktų Sibiro link, nes tai dažnai pasitaikydavo.

Lietuviai prašę nepamiršti jų laisvame pasaulyje, ir laisvės diena pagreitinti. Jie mašinomis buvę nuvežti į Šiaulius. Tenai patalpinti 3 km. nuo Šiaulių vienoje viloje. Maistas buvęs labai geras. Puikiai aprenge, su maršų muzika išleide traukinį Vokietijos link.

Jis man primygtinai priminė, kad nebandyčiau dabar į Lietuvą važiuoti. Ir kitiems lietuviams turįs pasakyti, kad į Lietuvą va-

ir savo vyresniąją dukrą Kaune. Išsirengia visos trys pėsčios į Rygą. Kelionėje maitinęsi pas ūkininkus. Visur buvusios mielai pamaitinamos ir užjačiamos. Užsuka į vieno bažnytkaimio bažnytelę. Viena paprasta kaimo moterėlė paprašo jų bažnyčioje palaukti. Po kurio laiko atveda kleboną. Klebonas gerai vokiškai kalbąs. Kiekviena gauna po 30 rublių ir dar maisto kelionei. Per šiaulius pasiekia Zagarę, kur sutinkta su anuo vokiečiu. Kadangi tas joms labai gerai nupiešęs padėtį, jos nusprendę pasilikti tenai. Dabar visi kartu grįžo į savo tėvynę.

Kaikurios kainos: duona 7 rubliai, sviestas 25 rubl., kiaušinis 50 kapeikų. Ūkininkai labai apdriskę — tiek šiočia, tiek šventą dieną. Miestuose irgi visiškai paprastai apsirėngę žmonės. Ubagaujančių pilni kaimai.

Žinios, kad rusai priverčia Lietuvijoje likusius šeimos narius vesti su rusais, pasak šių vokiečių, esą tikros.

Red. pastaba: Pasikalbėjimo autorius yra įrašęs keletą žinių, iš kurių aiškiai galima būtų išaiškinti asmenis, parėmusius tą vokiečių, — vienas kelis kartus davęs po 30 rublių, kitas vieną kartą 300 rublių. Kad už savo gerą darbą nenukentėtų, mes tų vietų nespausdiname.

SCHWARZWALD KALNUOSE IEŠKOME LIETUVIŲ

BALF Igaliotinis Prancūzų Zonai pasikvietė mane nepaprastai talkon: 10-ties dienų kelionei po visą prancūzų zoną, pradedant Konstancie prie Bodeno ežero, baigiant Koblenzu ant Reino krantų. Kelionės tikslas — ap-

lankyti kiekvieną lietuvių šeimą, susipažinti su jais, surinkti tikslus davinus apie jų ekonominę ir kultūrinę padėtį, jau nekalbant apie pagalbą emigracijoje. Turint galvoj, kad visoj zonoj tėra viena stovykla, ir ta pati emigruojantiems, o visi kiti įtemptai išbarstyti po miestelius ir kaimus, per šimtus kilometrų vieni nuo kitų, — šitas planas atrodo truputį fantastiškas. Tačiau BALF įstaigoje buvo toks įkarštis ir užsidedimas žūt būt surašinėjimą įvykdyti, kad sutirpdė visus mūsų abejojimus. Antra vertus, pats viduvasaris, kai saulė žeme ritinėjasi, labai gerai apsiginklavę, net tankus turi. Dėvi jie rusų uniformą.

Partizanai komunistus arba vietoje sunaikina arba pasima į mišką. Ūkininkus jie aplankydavę labai dažnai. Provokacijos sumetimais atėdavę ir rusai apsimetę partizanais. Ūkininkų būklė esanti sunki. Jeigu jie duodą partizanams valgyti — noriai ar nenoriai — esą rusų baudžiam Sibiru. Duodą rusams valgyti — baudžiami partizanų. Tačiau, partizanai nekaltų žmonių nenubaudžia. Jei partizanas sučiupdavo — jam to netekę išgyventi — tai, kaip girbės, arba vietoje sušaudydavę arba išstremdavę į Sibirą 25 metams. Partizanų labai padaugėję po 1948 m. didžiojo išvežimo į Sibirą. Tai buvę kovo-balandžio mėnesiais.

Apie tą patį metą būdavę kasmet dideli tremimai į Sibirą. Tačiau ir čia "savanorišku" būdu, atvažiuodavusi pilna rusų mašina, apsupdavę namą ir visiems gyvenantiems jame, įsakydavę per kelias valandas susipakuoti leidžiamą kiekį daiktų ir duoda vę užpildyti lapą, kad savanoriškai vyksta 20 m. į Sibirą. Iš Sibiro parašydavę laiškus. Pirmiausia turėdavę ten atidirti už kelionę, nes "savanoriškai" važiuavo. Jeigu gerai rusus savo darbu ir elgesiu nuteikdavę, po kurio laiko galėdavę net darbo vietą pakeisti. Grįžusių iš Sibiro labai maža. Jam netekę tokių susitikti.

1948 m. atvažiavę kelios mašinų partizanų į Zagarę. Rusai visi pabėgę į Latviją. Jie susikrovę iškrautvių viską, kas jiems reikalinga, vėl pasitraukę miškan. Tai pasitaikę labai dažnai, ypačiai anksčiau pasitaikydavę.

Panašių nuotykių, esą, galėtų jis ir daugiau papasakoti, kaip jis sako, ištisas knygas galėtų prirašyti.

prisiminkime, jog, litais tai būtų 780 milijardų didabrinų. Kažin ar visa mūsų taip sunaikinta ir grobiama tėvynė materialiskai tiek dar verta iš vis?

na valgyti. Kad tik savųjų tarpe būtų. Kad tik vaikų lietuvių ir savo žemę parvežtų...

Milžiniškų kalnų padėję prisiglaudę mažas tipingas Schwarzwaldas namelis, kuriame randam našlės Cypienės-Ziepa šeima. Kambarėlis mažas, bet blizga švara, lyg lietuviška seklyčia. Moteris prasilavinus — buvusio Klaipėdos policininko žmona. Parodo ji mums antklodę, mažytį pagalvėlį ir vaiko batus.

Tai vis turtas įgytas už BALF cigaretę, — pasakoja ji. — Išsimačiau. O kai ateina nors ir mažą piniginę pašalpą, tai visą mėnesį šventė, nes skolas išsimokam.

Pasibeldžiam į K. Grintalio duris Zwiefalten-Bach kaimelyje. Randam tik žmoną, jis pats dirbtuvėje plūsa. Kai pasakom labas rytas, moteris apstulbsta, po to prapliumpa ašarom — tokiom smaugiančiom džiaugsmo ašarom, kurios neleidžia jai ištarti žodžio.

Iš pradžių ir mums užlūžta kalba. Po to įsibėgėjam. Atsigabenam vyrą iš dirbtuvės. Jis minkštų baldų dirbėjas. Ištaisias mėnesiais jie negirdėjo lietuviško žodžio. Nežinojo, kad yra Vokietijoje lietuviškas laikraštis, Vokietijos mokyklos, kad yra organizacijos, čia ir anapus Atlanto, kurios jais Dievo užmūštam kampely rūpinasi, kad yra žmonių, kurie savo noru atsisaik emigracijos, kad tik jie — išblaškyti po visus kampelius — neliktų be globos...

Moteriškai visa tai atrodo kaip sapnas.

— Aš sutinku sausos duonos plūtą valgyti, — sako ji kukliodama, — tik nepalikit mūsų čia vienu, neleiskit mano vaikui nautusti vokišką mokyklą. Betkur, betkokiom sąlygom, tik perkeltis mus, kur yra savųjų...

Tėvas atneša vaiko dokumentus ir, nesvyruodamas ir neabejodamas, prašo rekomendacijos, kad vaiką priimtų į lietuvišką gimnaziją.

Gerai apsigalvokit, — bandom perspėti, — nuo jūsų ligi Diepholzo 18 val. kelio. Nepasigilst, neisibaiminsit?

Kaip nepasigilsi, — įsikūša motina. — Bet jeigu vaikas gali sava kalba mokytis, tegul man širdis plyšta, tik tegul jis važiuoja!

Jeigu mes jau buvom mirtinai užneša mus į klaidiečio Seferio šeimą. Pavardė vokiška — taip ir nusprendė anais laikais visagalis IRO, kad jie vokiečiai. Susilekia keturi vaikai, kaip žvirbliai. Tėvai iki sutemų dirba. Prašnekinam juos, pasisakom, kad esam iš BALF organizacijos. Šitas žodis stebuklus daro: vaikai atsisveria, nelyginant žiedai prieš saulę, ir mes išsirtame tyriausią lietuvišką kalbą. Grįžta tėvai. Nėjkyri jokiais pašalpų prašymais. Tik vieną svajonę ir viltį puoselėja, kad patektų į projektuojamas lietuvių sodybas. Ne tam, kad už dyką duo-

Pažerų moteris apsipila džiaugsmo ašarom. Jų 7 metų anukė ilgai klausė mūsų pasikalbėjimo, nedrįsdama pratariti žodžio. Po to atsargiai prieina prie ponios B. ir klausia:

— Ar jūs turit vaikų?
— Turiu, vaikelį. Maždaug tokią mergytę, kaip ir tu.
— Ar jinai turi lėlę?...

Mes visi tą akimirka pritylam — prieš tylią, bet gilią tragediją vaiko, kuris auga be žaislų...

Mes buvom prisigėrę išpūdžių, nelyginant kempinės, ir negalėjom tylėti net ir tada, kai jeepas skambėjo ir braškėjo, besiridamas akmenuotais keliais, taip, kad mes beveik negirdėjom savo žodžių. Mes svarstėm, kodėl paprastai, nemokyti žmonės daug stipriau prisirišę prie gimtosios žemės ir sunkiau išsida tautinės kultūros, negu inteligentai. Taip besvarstydami mes pasiekėm Mainzą — prancūzų okupacinės valdžios kultūrinį centrą, kuriame šiuo metu gyvena žinomas lietuvių grafikas dail. V. K. Jonynas su šeima. Paviesėjom ten ilgiau, negu kitur. Pravišėjom, nes įsitikinom, kad ne tik prasišokėliai yra ištikimi savajai žemei. Dail. Jonynas sutiko perleisti Liet. Bendruomenei Vokietijoje visą savo audimo dirbtuvės inventorių — be jokio atlyginimo — kad tose dirbtuvėse būtų galima duoti darbo tiems, kurie negali išemigruoti. O kai mes išvažiuojančius ponio Jonynienė apkašė lietuviškom rūtom, kurių kerus ji rūpestingai augina, mums nebeliko abejonių, jog lietuviška dvasia tremty išliko spinduliuoti ne vien prastų, nemokytų žmonių sielose.

Ir taip slinko pro mūsų akis galerijos vaizdų ir tipų. Nenorėjom, kad jie nueitų į užmarštį. Noriu jus parodyti mūsų tautiečiams užjūry, nelyginant stikliniame karste miegančią karalaitę. Ji nebuvo mirus stikliniame karste; ir mūsų tautinė samonė nėra mirus nei po vokiškom pavardėm, nei po žiauriaus skringių paragrafais. Tai jie — lietuviai anapus Atlanto — išlaikė šią miegančiąją karalaitę gyvą, tai jie neleidė užgesti lietuviškumo kibirkštei, bet kurstė ją savo pavyzdžiu su kiekvienu maisto paketu, kiekvienu doleriu, kiekviena drabužių siunta.

Mes grįžom po 10 dienų — dukini ir suvargę, alkani ir neišsimiegoję, bet mes nejutom nuovargio, nes žinojom, kad į visus tolimiausius užkampius nuvežėm vilties kibirkstėlę, kad išlaikėm lietuviško solidarumo egžaminą. Mes matėm trykstančias džiaugsmo ašaras, ar patys pasi-jutom laimingi, nes argi tai nėra vienintelis mums pasiliktas džiaugsmas nūriose tremties dienose — padaryti kitus laimingus.

X. Y.

Tautos Fondas netrukus išleis Lietuviškus Pasus, ir kuriuos bus kljuojami aukų atžymėjimo ženklai.

Kunigai dirba fabrikuose

Naujas prasiveržimas

Didžiausias naujųjų laikų skandaly — darbo masių nutolimas nuo Bažnyčios. Tai ne tik nutolimas, tai masių sukilimas prieš kapitalistinę santvarką, kuriame skaudūs smūgiai kliūva ir pačiai krikščionijai. Tiesiogiai krikščionys, tie smūgiai krinta ne dėl jos doktrinos priešingumo darbo žmogui: juk ji buvo pirmoji žmogaus vaduotoja, iš dvasinės ir fizinės vergijos, — o dėl jos praktinio nepajėgumo išjudinti gyvybingąsias jėgas naujam žygiui. Materialistinis pasaulis toks sunkus, apkliautas ir įklimęs, kad jo išvedimas iš to raisto pasirodė esąs nepaprastai sunkumo uždavins. Didžiausias krikščionybės siekimas yra išvesti žmogų iš ano materialistinio raisto — ne tik darbo mases, bet ir visus kitus. Jos užsimojimas yra plačiausias apimtis. Užsimojimas yra toks didelis, kad jo akivaizdoje tenka jai ne tik smūgiai pakelti, bet ir klupti. Bažnyčios žingsniai niekad nebūvo lengvas pasivaikščiojimas istorijoje, bet nuolatinis aukojimasis. Jos keliai yra krauju nužymėti.

Ir šiandien, kai eina grumtynės dėl žmogaus, Bažnyčios pastangos krypta tais pačiais dalykais. Ji aiškiai regi atsižvelgus į plyši organiniame krikščionybės kūne ir skuba jį užgydyti su nauja energija. Jaunos, idealistinės dvasios žmonės pakyla iš jų pačių darbo masių ir eina savųjų gelbioti.

Vienas naujų, originalių kelių, vedančių linkme, yra kunigų-darbininkų misijos. Tai grupės jaunų idealistų, kurie atsisako tradicinio stiliaus, ir eina ten, kur žmonės dirba — į fabrikus dirbti kartu su jais.

20 metų anglies kasyklose

Tokios kunigų grupės pirmąsias atsirado Prancūzijoje, Belgijoje, Italijoje. Tai darbininkai, kurie nieku nesiskiria nuo savo darbo draugų, tačiau jie niekad nepaleidžia iš akių savo tikslo: laimėti savo draugus Kristui.

Belgijoje pažiną kuniga Boland, dirbusį anglų kasyklose 20 metų. Net savo principas laikė anglų kasyklų požemi. Kildes iš turtingos šeimos, brolis augsto rango valdininkas. Šiandien jis klebonauja, bet vistiek tris dienas per savaitę eina dirbti į fabriką, mat, diplomuotas tekintojas! Tai labai paprastas, bet didelio ryžto žmogus, atsidavęs savo pašaukimui.

Tokių Belgijoje yra ir daugiau — ne tik anglų kasyklose, bet ir šiaip įmonėse. Mintis veržtis į darbo mases ten yra tokia gyva, kad jau klierikai atostogų metu eina į fabrikus dirbti kaip paprastai darbininkai, kad tuo būdu pasiruoštų būsimiems uždaviniams. Dažnai jauni kunigai, vos baigę mokslus, prašosi skiriam į darbininkų gyvenvietes.

Skalbinių išvežiojimas

Kunigų-darbininkų grupės yra stipriausios organizuotos Prancūzijoje — Paryžiuje, Bordeaux ir kt. Pasiskirstę tam tikrais plotais bei darbu, kiekvienas eina ten, kur jaučiasi tinkamiausias. Dažniausia jie nėra surišti su parapijomis, ir pragyvena iš savo rankų darbo. Nuomoja kartu keltą kambary, kur gyvena, mel-džiasi ir planuoja. Jų darbo plotas — fabrikai ir vietos, kur būriasi darbininkai.

Dar neseniai buvo pakliuvusi žinutė spaudoje apie kun. Boyer, dirbusį skalbykloje kaip išvežio-toją. Darbininkai žinojo, kad jis kunigas, bet darbavys — ne. Kai pastarasis sužinojo, tuojau atleido jį iš darbo. Atleistasis kunas turėjo profesinį pažymėjimą ir pilnas darbininko teises. Darbdavys negalėjo tad atleisti jo be kompensacijos. Įvyko teismas, ir teisėjas rado, kad atleidimas buvo neteisėtas. Darbdavys buvo priverstas išmokėti kompensaciją.

Šis įvykis darbininkuose sukėlė daug simpatijų anam idealistui, kuris savo paslaugumų daug kam buvo pasitarnavęs.

Uosto darbininkas

Jaudinantis atsitikimas įvyko Bordeaux uoste š.m. balandžio 7 d. Kunigas Michel Favreau buvo ką tik pradėjęs uosto darbininkų krovėjo karjerą, neturėjo dar nė profesinio pažymėjimo. Jis turėjo dažnai pavaduoti susirgu-

sius darbininkus. Aną dieną jį si-pavado seną ispaną, reikalingą poilsio. Buvo pakraunamas laivas "Mary-Stone". Uosto čiaupas veikė blogai: pakėlęs krovinį pasiviro į šoną, ir vienos tonos svorio kroviny krito žemėn, pataikydamas kun. Favreau tiesiai ant galvos. Atitraukus krovinį kunigas rastas mirkštas kraujuos. Nugabentas į šv. Andriejaus ligoninę, mirė.

Vos baigęs mokslus labai geru pažymiu, kun. Favreau, dirbo parapijoje, ypač kreipdamas dėmesį į darbininkus ir ligonius. Kiekvieną dieną, prieš šv. Mišias, jįsi važiuodavo kaiman, paimti pieno vienai senelei. Taip uosto darbininku, vilkėjo originalią odinę liemenę, kuri buvo išgarsėjusi. Jisai buvo radęs ją kažkur išmestą, rūpestingai išvalė ir nešiojo. Kadangi sa-gu nebebuvo, viena virvele susi-juosdavo, kita pavaduodavo sa-gas...

Kartą jo draugas gėrisi naujais pusbačiais: "Žinai, man jie perdideli. Imk juos". Jis pats vėl apsiavė senaisiais pusbačiais.

Save laikė jįsi menko išmanymo: "Neišmanau" — sakydavo, nors buvo neeilinių gabumų. Kai vienas technikas aiškino jam, ką reiškia "aukštai" ir "žemai", rodydamas į milžiniškas dėzes, M. Favreau šypsojosi patenkintas, kad buvo laikomas neišmanėliu. Būti paskutiniu tarp paskutiniųjų buvo jo džiaugsmas.

Paskutiniai jo žodžiai, rasti užrašuose: "Mūsų gyvenimo pavakary būsimie teisiamai iš meilės darbų; taip pat galime sakyti: būsimie teisiamai iš tikėjimo — atsidavimo visa būtimi Kristui". Ant jo stalo rastas atverstas breivijorius, o jo paskutinė skaityta knyga — Jobo knyga.

Laidotuvėse dalyvavo minios uosto darbininkų, jų sindikato

atstovai ir daugybė šiaip žmonių, net netikintųjų. Jo grupės kunigas, taip pat darbininkas, atlaikė gedulingas pamaldas, o arkivyskupas tarė žodį. Likęs iš-pūdis neišdils ne tik Bordeaux uoste, bet ir visoje krikščionijoje.

Lietuviai kunigai fabrike

Šis naujas idealistinis veržimasis, kaip jįsi reiškiasi pramonės kraštuose, lietuviams kunigams nėra arčiau pažįstamas. Jis yra pažįstamas betgi savo dvasia, kuri tremtyje reiškėsi kaip buvimas kartu su savaisiais bei dalijimasis bendra dalia.

Patekę svetur, lietuviai kunigai turi kartais patirti nelauktų dalykų. Štai "Lux Christi" žiniomis, JAV yra per 160 liet. kunigų tremtinių. 100 jų turi vyskupų paskyrimus (70 neliet. parapijose). Apie 20 gyvena talkininkų-svečių teisėmis, penki kunigai dirba fabrike. Galima išpėti, kad jie gal ne tiek idėjos, kiek reikalo spiriami ten dirba. Tačiau tai neklaidu ir jiems pažiūrėti, kad jie darba kaip pašaukima, iš idealistinės pusės. Jų patirtis gali būti labai praversti socialiniam-religiniam atgimimui.

Herojiškas kelias

Kunigo-darbininko tipas mūsų laikais yra visai naujas. Visuomenė žiūri į juos kaip idėjos didvyrius. Dar sunku yra pramantinti jų įnašą socialiniam-religiniam renesansui, tačiau jų herojiškas kelias ne pėdsakų. Antra vertus, tai išimties kelias, kurį gali rinktis tikta fiziškai ir moraliai išrinktieji. Tam yra organizuojamos specialios seminarijos, pvz., Italijoje, kurios atneša naujo kraujo apibūsusiai krikšč. kultūrai.

Kraštai, kurie vienokiu ar kitokiu keliu, pajėgs atsigauti naują dvasią, pajėgs išbristi iš materialistinio raisto.

Pranas Žaidys.

Hamiltono Vysk. Mot. Valančiaus šeštadieninė pradžios mokyklos vadovybė: stovi mok. Vl. Kezys, KLB Apyl. Vald. pirmininkas St. Naikauskas, kun. Dr. J. Tadarauškas, mok. J. Rickis. Sėdi: tėvų komiteto atstovė p. Brechmanienė, mokyklos vedėjas J. Mikšys ir mokyt. p. A. Grajauskaitė.

Galima atvykti į Kanadą miško darbams

Norint padėti Belgijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Anglijoje esantiems lietuviams emigruoti į Kanadą, buvo pasiūlyta darbo jėga Abitibi P&P Co. Ltd. popiermalkių gamybai.

Suinteresuotų dėmesiu pranešu apie gautą pavidimą šiuo reikalui rūpintis. Abitibi P&P Co. Ltd. sutinka duoti darbą (išlaikymą, patalpą, darbo garantijas) sekančių išpareigojimų ir taisyklių remuose:

1. Darbo išpareigojimas — 12 mėnesių.
2. Darbas, atlyginimas ir kit. — bendra miško darbininkams tvarka.
3. Kelionę laivu apmoka emigrantas. Asmenys neturį pinigų, įmoka \$30, likusią sumą dengia Emigracijos Departamentas. Sekančių pasitarimų metu bus rūpinamasi, kad negalintiems įmokėti \$30, būtų galima gauti kreditus iš kompanijos.
4. Kelione iš uosto iki darbo vietės rūpinasi kompanija. Kelionės išlaidos bus atskaitomos iš algos.
5. Priimami nevedę vyrai ir vedę be šeimų. Bus tariamasi, kad galėtų nors ir nedidelis skaičius įvažiuoti vedusių be vaikų, jei žmonos sutiktų dirbti virtuvėje ir skalbyklose.
6. Norintieji praneša: Vardą, pavardę, gimimo datą, darbovietės pavadinimą ir adresą, šeimos stovį, užsiėmimą dabar, specialybę, ar pajėgs apsimokėti kelionę.

Pareikalavus siunčiamas sutarties pavyzdys.

Susitarimas, remiantis abipusiu pasitikėjimu, išdugytu per 3 bendro darbo metus, leidžia pabrėžti, išpareigojimo ištesėjimą, kas, manau, duos kompanijai drąsos atgauti gimines, draugus. Ir rimtas priežastis bus visada atsižvelgti.

Kompanija, kuri padarė pradžią masinei imigracijai į Kanadą anomis blankiomis 1947 m. dienomis, žada ypatingą rūpestį ir visas galimybes esamos sąlygos, kurios leistų naujai atvykusiems pradėti lengvai darbą ir duotų gražias santaupas.

Norėčiau, kad šis darbas pasiektų atlikti galimai greičiau ir sekinčiau, todėl kviečiu organizacijas, spaudą ir pavienius asmenis bendradarbiauti, už ką iš anksto nuoširdžiai dėkoju.

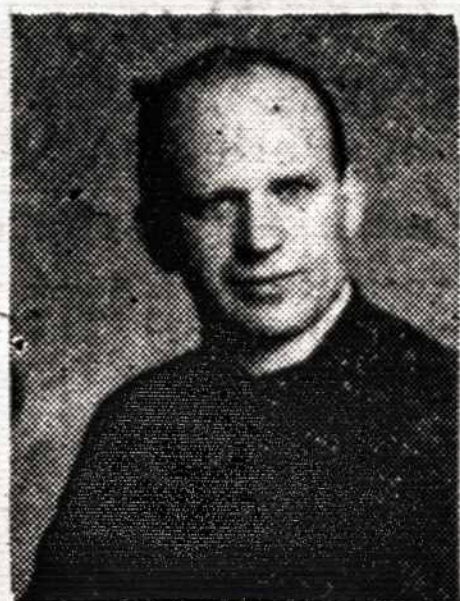
Mano taipgi noras, kad šia galimybe didesnis lietuvių skaičius galėtų pasinaudoti.

Žinias siųsti ir rašyti, jei galima, grupiniai. Tas palengvins ir paspartins įstaigoms darbą. Rašyti trumpai ir aiškiai.

Dėl visos eilės darbų nepajėgiu atsakyti kiekvienam asmeniškai ar duoti smulkias informacijas darbo reikalui, tačiau kiekvienam gautam laišku yra duodama eiga.

Šia galimybe gali pasinaudoti latviai, estai ir ukrainiečiai. P. Adamonis, 7730 Broadway St., Ville Lasalle, Montréal, Que.

15 metų pastoracinio darbo

Šv. Jono dieną, birželio 24 d., kun. Dr. Juozas Tadarauškas, Hamiltono lietuvių Aušros Vartų parapijos klebonas, tyliai atšventė 15 metų kunigavimo sukaktį. Prieš 15 metų ramioje šilų ir kalnelių apsuptyje Pašilės parapijos bažnytelėje, kurioje per šv. Joną būdavo didžiausi atleidai, sutraukia minias tikinčiųjų, kun. Juozas atnaušo Viešpačiui savo pirmąją šv. Mišių Auką.

15 metų — ilgakas laiko tarpas. Gi kun. Juozas gyvenime jįsi pilnas įvairiausių pergyvenimų, dažnai reikalavusių net savęs atsižadėjimo.

Kun. Dr. Juozas Tadarauškas gimė 1914 m. spalio 23 d. Pašilės miestely. Pradžios mokslo gavo Pašilės mokykloje, o 1925 m. stoja į Ukmergės valdžios gimnaziją. 1930 Vyt. D. metais įstoja į Telsių kunigų seminariją, kurią baigia 1936 metais.

Pirmuosius kunigo žingsnius teko eiti Žemaitijoje, Ylakių vikaru. Po pusės metų vyskupo buvo pasiūstas studijuoti teologi-

ją-filosofiją į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune.

1939 m. paskirtas kapelionu į Vyt. D. gimnaziją Klaipėdoje, vėliau Palangoje. Lietuvą 1940 m. okupavus rusams, skiriamas Telsių katedros vikaru. Prasidėjus rusų-vokiečių karui, grįžta prie kapeliono darbo Mažeikių gimnazijoje. 1942 m. rudenį vysk. Reinio kviečiamas, persikelia į Vilnių, kur dirba Birutės gimnazijoje ir Mokytojų Institute, kartu eidamas klebono pareigas Jėzaus Širdies parapijoje.

1944 m. bolševikams okupavus antrą kartą Lietuvą, kun. Juozas mažai laivelui persikelia į Švediją, kur leidžia žurnalą "Spindulius" ir eina BALFO kasininko pareigas. Viena iš sunkiausių jo pareigų čia — išlydėjimas į mirtį šortuojamųjų 8 lietuvių karininkų, kurie vėliau bolševikų buvo pakarti.

1947 m. atvyksta į Kanadą. Otavos universitetė studijuoja 8 mėnesius ir, apgynęs disertaciją, gauna teologijos daktaro laipsnį.

1948 m. gegužės 9 d. kviečiamas profesoriatu Otavos universitetė, bet jam mielesnis darbas tautiečių tarpe. Jis pradeda organizuoti Hamiltono lietuvių parapiją, kuri šmet po trijų gyvenimo metų, išaugo į didelį katalikų tikėjimo ir lietuviškos kultūros židinį.

Linkime gerb. jubilijatui kun. Dr. J. Tadarauškui uolumo, iš-tvermės bei pasiaukojimo šiame sunkiame Kristaus vynuogyno darbe ir nepalaužiamo ryžto kovoję dėl Lietuvos laisvės.

Skominų Stasys.

Vokiečių spauda apie grįžusius iš Lietuvos ir apie Lietuvą

Vokiečių telegramų agentūra ir visa eilė laikraščių paskelbė žinią, kad iš Lietuvos grįžta nemažas skaičius buv. Karaliaučiaus gyventojų. Jie nedidelėmis grupėmis po 22, 24 ir 40 atvyksta į pabėgėlių ir karo belaisvių stovyklą Friedlande. Paskutiniai mėnesiai jų iš viso paliko Lietuvą apie 4000. Lietuvoje tie paskutiniai iš likusiųjų Karaliaučiaus gyventojų rado pas ūkininkus prieglobą. 350 iš jų dar laukia Fuerstenwalde, Bischofs-werde ir Bitterfelde, kada bus pervežti į Friedlandą. Likusieji, apie 2800, prievarta, o iš dalies, kaip skelbiama, dėl to, kad trūksta jiems kaikiurių dokumentų, įkurdinami Sovietų okupuotoj rytinėje zonoje. Apie 1000 be tėvų vaikų ir paauglių buvo nugabenti į spec. centrus Chemnitz-e ir Thuringijoje. Štai kaip "Die Welt" Nr. 139 1951. VI. 18., aprašo grįžtančiuosius: "Jų nuotaika — kaip tų žmonių, kurie, išsigelbėję nuo laivo sudužimo, dabar būtų gabenami iš tos salos, kurioje jie išgyveno ilgus metus. Toji juos išgelbėjusi sala buvo Lietuva. Prieš tai jie sudažytame ir okupuotame Karaliaučiuje turėjo gyventi griuvėsiuose, nuolat slapstytis, buvo vaikomi iš vienos vietos į kitą, mito tik tuo, ką kur rasdavo ar nusivogdavo iš kitų; jų tūkstanciai krito nuo bado ir šiltnės.

Patvaresnieji, išvengusieji 1946 ir 1947 metus, naktimis stengdavosi užžokti ant traukinių, kaip Sov. Sąjungoj, kuri juridškai formaliai turėtų susidėti iš 15 lygiateisių sov. respublikų, vis labiau ir labiau įsigali komunizmo vardu prisidengęs rusiškasis imperialistinis nacionalizmas, kuris kitoms nerusų tautoms neleidžia ne prasizioti.

Hamiltono lietuvių šeštadieninė Vysk. Motiejiaus Valančiaus vardo pradžios mokykla. (Trūksta apie 20 mokinių).

VLIKo pasitarimas su p. min. Lozoraičiu

Komunikatas

Š.m. birželio mėn. 22-26 d. įvyko eilė pasikalbėjimų tarp VLIKo narių Dr. P. Karvelio bei J. Norkaičio ir Lietuvos Diplomati-jos Sefo, min. S. Lozoraičio bei e. Lietuvos atstovo p. Vl. Zilinsko. Šių pasikalbėjimų metu buvo pasikeista nuomonėmis, kaip reikėtų derinti įvairių Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Ta proga min. S. Lozoraitis įteikė VLIKo atstovams savo pasiūlymus dėl kaikiurių pagrindu platesniam bendradarbiavimui tarp VLIKo ir Diplomati-jos Sefo pasiekti.

Siems reikalams ir eilei kitų klausimų su VLIKo aptarti yra numatyta, kad Diplomati-jos Sefo ir VLIKo susitikimas įvyks artimiausiu laiku.

(pas.) Lozoraitis, Zilinskas. (pas.) Karvelis, Norkaitis. 1951 m. birželio mėn. 26 d.

P.S. Turimomis ELTOS žiniomis toksai susitikimas įvyks VLIKo būstinėje 1951. VIII. 10 d.

• VLIKo ir VT pirmininkas M. Krupavičius birželio 26 d. išvyko gydytis. VLIKo pirmininko pareigas eina vicepir. prof. J. Brazaitis, o Vykd. Tarybos — vicepir. prof. J. Kaminskis.

• Teisin. M. Brakas atvyksta perimti jam skirtų Vykd. Taryboje pareigų, neveliau š.m. rug-sėjo 1 d.

• Paryžių įvykusiame tarptautinio komiteto krikščioniš-kaj civilizacijai ginti posėdyje lietuviams ir baltams atstovavo Dr.

St. Bačkis. Jame ypač buvo svarstoma, kaip reikėtų išplėsti propagandą kovai prieš komunizmą per spaudą, kinus, radiją etc. Buvo priimtas ir spec. manifestas. Anksčiau posėdis buvo Strasbūre, o kitas įvykis liepos mėnesį vėl Paryžiuje. Tuo pat laiku Paryžiuje posėdžiavo vien laisvųjų kraštų organizacija "Paix et Liberte", kuri kovoja prieš komunistus. Ta' proga už-megsti ryžiai su vokiečių "Volksbund fuer Frieden und Freiheit" delegatais. Artėja ir JTO sesija Paryžiuje, kuriai lietuviai taip pat atsidėję ruošiasi.

Laisvių garantijos Kanados konstitucijoje

Laisvių biliai anglosaksų kraštuose kraštuose yra įprastas dalykas. Didž. Britanijos 1689 m. "Bill of Rights" padėjo pagrindus viso anglosaksų pasaulio demokratijai bei pilietiškos laisvės. 1791 m. JAV konstitucijos papildymas — 10 §§ — skelbia spaudos, tikėjimo ir tradicijų laisvės. Kanada laisvės garantuojančio bendro įstatymo neturi, nors tos pačios laisvės yra visur pripažįstamos. Yra siūlymas ir Kanadai paskelbti laisvių įstatymą, įtraukiant jį į konstituciją, kuri turėtų pakeisti dabar veikiančią vad. S. Amerikos Aktą. Tačiau čia susiduriama su visa eile formalinių kliūčių. Reikia susitarti ne tik su provincijų valdžiom, bet ir su D. Britanijos, kurios parlamentas formaliai iki šiol yra laikomas vienintelis kompetetingas padaryti bet kokių pakeitimų Kanados konstitucijoje — S. Amerikos Akte. Kol nebus išspręsti šie procedūriniai klausimai ir kol provincijos nesusitars dėl naujos formos santykių su federaline valdžia, nebus ir laisvių biliaus.

Dėl Filadelfijos deklaracijos

Garsiojoje Filadelfijos deklaracijoje pasigendama ukrainiečių ir gudų atstovų. Be to, neseniai tragiškai miręs lenkų ambas. J. Lukoszevicius, pasirašęs Suvalkų sutartį, lenkų egz. vyriausybei atstovavęs Vašingtone, už nuopelnus apdovanotas aukščiausiu "Polonia Restituta" ordinu, Filadelfijos laisvės deklaraciją atsisakė pasirašyti dėl to, kad ten, jo įsitikinimu, buvo per mažą tikrų garantijų išvengtį Jaltos klaidų ir apsaugoti šiuo metu į Sov. Sąjungą inkorporuotų kraštų gyventojų teises.

— Londonas. — PIA žiniomis

Vašingtone rastas neįvykus lenkų ambasaderius U. Lukaszewiczius, kritęs kaip bolševikų teroro aukta. Tuo reikalau dokumentai patekę į amerikiečių FBI rankas.

Protestas prieš kom. teismų sprendimus

Vokietijos socialdemokratų partija Bonnoje paskelbė viešą memorandumą, kviečiantį protestuoti prieš Vokietijos sovietų zonos komunistinio teismo sprendimus, nepilnamečius pasmerkiančius net iki 25 mt. kalėjimo bei prievartos darbams stovyklose. Parlamento visos Vokietijos reikalų komisijos pirmininkas H. Wehner pareiškė, kad kankinamiems jaunuoliams vien viso pasaulio protestas tegali pagelbėti, nes sovietų zonos valdžia tik ir tebijanti vien iškėlimo vie-

šumon jos metodu.

Memorandumė suminima visa eilė faktų apie komunistinio teismo sprendimus ir skelbiama eilė pranešimų iš kacetų. Taip 1946 m. Kethendorf kacetė prie Fiurs tenvalde buvę nemaziau 2000 jaunuolių 12-18 m., o jauniausias net 9 mt. Iš jų jau mažai belikę. Dauguma mirę nuo džiūvos ir badavimo. Buves metas, kad tame kacetė kasdien mirdavę 30-40 kalinų, o jų tarpe apie 20 jaunuolių. Memorandumė pabrėžiamas nežmoniškas, kad suimtųjų jaunuolių tėvams netik neleidžiama savo vaikus pasirūpinti, bet net neleidžiama žinoti, kur jie yra, o pagaliau statomas klausimas: "Kur jie dingę?" ir spausdinamas ilgas sąrašas jaunuolių, suimtų už menkniekius, apie kurių likimą niekas neturi jokių žinių.

60 dijecezių be vyskupų

Reuterio agentūra liepos 5 d. perdavė Vatikano statistikos biuro pranešimą, pagal kurį daugiau kaip 500.000 katalikų šiuo metu yra pavergti komunistų. Daugiau kaip 11.000 dvasiškių tapo persekiojimo aukomis. Europoje iš 130 dijecezių daugiau kaip 60 yra likę be vyskupų.

"Rusijoje, Lietuvoje, Rumunijoje ir Šiaurės Korėjoje beveik visi katalikų vyskupai yra sukišti į kalėjimus arba ištremti. Kai kurie iš jų mirę ištėrmime".

IŠ PAVERTGOS TĖVYNĖS

Veda ALMUS

Kaltina "ELTA"

Šiuo metu pasaulyje yra dvi ELTOS: viena Vilniuje, kita Vakarų Vokietijoje. Vilniškė balandžio mėn. išsiuntinėjo, LTSR spaudai straipsnį: "Amerikietis Džonsonas nenuilstamai kovoja dėl taikos reikalo, demaskuoja imperialistinius taikos kurstytojus". Su šia klaida straipsnį išspausdino Joniškėlio, Kuršėnų, Smėlių, Raseinių, Lazdijų ir kt. sieniniai laikraščiai. Emė koks sabotažinis ir sulygino sovietinę taiką su karu, o "Tiesa" tik nepasėjo!

Raudonasis Kryžius

V. Brighman, Lietuvos TSR Raudonojo Kryžiaus draugijos Centr. Komiteto pirmininkas gegužės viduryje spaudai pateikė ataskaitą. Pasirodo, pagal sovietų aplinkraštį, RKr. paruošęs 53.815 sanitarų. Buvę skaitytą 11.167 paskaitos kolumbinams. Jomis ypač pasižymėję gyd. Nemenka (Kaune), Didžiulis (Panevėžys). Jo sūnus buvo sušaudytas 1941 m. kaip sovietų teroristas. Kleiza, Šimkus, Dovailis, Grigelienė, Sadauskas. Labai didelė dalis gydytojų iki šioliai ir RK darbą neįsijungusi.

Prisipažįsta...

Balandžio viduryje Vilniuje komсомоlo suvažiavime pirmininkavo šie LKJS CK sekretoriai: A. Ragutis, S. Apvyvala, S. Adomavičius, J. Smilgevičius, V. Uogintas, bet tikrumoje viską ji užgnauja tvarkė draugai pavaduotojai: A. N. Šeplein, kom jaunimo organų skyriaus vedėjo pavaduotojas drg. Miesiacas, CK revizijos komisijos pirmininkas drg. Gusakov, drg. Osadčuk, drg. Kisin, ir panašūs. Sovietinėje spaudoje "Tarybų Lietuvoj", tilpo ilgi straipsniai, kėlė anksčiau niekad neliečius dalykus.

Pav.: "Fašistinis perversmas 1926 gruodžio 17 d. tautininkų, krikščionių demokratų, padedant liudininkams ir socialdemokratams, sudavė skaudų smūgį Lietuvos komjaunimui. Nuo fašistų kulkų žuvo vienas organizatorių Juozas Greifenbergeris, ir centro komiteto narys Rapolas Čarnas. Šimtai komjaunuolių nukentėjo nuo fašistinio teroro, pateko į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas".

Kitoj vietoj: "1927 m. lapkričio 7 d. LKJS CK organas "Mūsų Vėliava" Nr. 2 rašė: "Jei iškiltų karas prieš Sovietų Sąjungą, mūsų pareiga bus imperialistinė karą paversti pilietiniu. Bet mes jį vykdydami, stodami Sovietų Unijos pusėn... Mes visas jėgas turėsime padėti, kad mūsų buržuazinė valdžia pralaimėtų kare su Sov. Respublikomis".

Kitoj vietoj paminima "Lietuvių Aktyvistų Sąjunga" ir spontaniškas 1941 m. sukilimas: "Kai 1941. VI. 22 Hitleris pradėjo puolimą prieš Tarybų šalį, lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai, hitlerinų agentų sutelkti ir "aktyvistų frontą", iš pasaly šaudė ir tarybinius žmones, padėdami hitlerinėms gaujoms paversti mūsų kraštą. Jie dirbo juodžiausią hitlerinų budelių, hitlerinų samdinių darbą".

Išleista didelis būrys lietuviškos "tarybinės" inteligentijos

Šiais metais egzaminus laikė universitetuose ir kit. aukštosios mokyklose per 4000 studentų. Vilniaus universitete apie 350. Pasak tarybinės spaudos, ypač gausi Istorijos Filologijos fakulteto laida — apie 160. Gamtos, chemijos, fizikos-matematikos fakultetų studentai gegužės pabaigoje išvyko praktikos darbams į kaimą. Biologai studentai praktiko darbus atlikę Kuršių mariose. Nemažai išleides Pedagoginis Institutas Vilniuje.

LTSR konservatorijoje pavaršio egzaminus laikė apie 250 studentų. Baigiamajam aktui studentai savo įėjomis pastatę Rimskio Korsakovo operą "Caro sužadėtinė", buvo surengtas koncertų ciklas. Dailės institute Vilniuje studentai įpareigoti vykdyti ir kaimą pasisemti "kūrybinės energijos". Architektūros studentai pasiūstę "praktikos tikslais" į broliškąsias respublikas.

Kurortai ruošiasi atstatyti tarybinei vasarai

Be Palangos, kaip kurortai LT SR yra naudojami Druskininkai, Birštonas, Likėnai ir kiti mažesni. "Šiuo metu kurortuose remontuojami pastatai, ruošiamasi padidinti lovų skaičius... Pereitais metais Druskininkų kurortas neturėjo elektros. Artimiausiu laiku ten bus nuvesta elektros nauja turbina". Randama visa eilė trūkumų. Ministrų Taryba nutarusi ir "įpareigojo atstatyti kamais istaigas paruošti Druskininkų generalinį planą ir Palangos parko bei pajūrio sutvarkymą. Norima nusiųsinti pelkėtas Palangos vietas, pagal Ronžės upelį. Įsakyta pradėti asfaltuoti Druskininkų ir Palangos kurortų gatves". Tai turės būti įvykdyta per 2 metus. "Pereitais metais buvo nusiskundimų dėl blogo kurortų aprūpinimo... Nepatenkinamai buvo suorganizuotas kultūrinis patarnavimas".

Tarybinės mokyklos

Kauno Valstybinės Taikomosios ir Dekoratyvinės Dailės Instituto studentai — E. Varnas, A. Gedminas, J. Čiuplys, K. Abramavičius, J. Jasionis — viešai nusiskundė, jog nuo 1948 m. spalio mėnesio institute nebuvo dėstoma visuotinė dailės istorija, o nuo 1950 m. spalio mėn. — rusų lietuvių bei tarybinės dailės istorijos. Į nusiskundimą, esą, buvo atsakyta, jog tarybinės dailės istorija bus perkaiteta per 10 dienų gale šių mokslo metų.

Vidurinėsios medicinos mokyklos

Pagal sovietinę sistemą ir Lietuvoje įvestas profesinis parenkimas nuo pradinių mokyklų. Taip būsimieji medicinos darbuotojai siaurai supažindinami tik su savo sritimi. Vilniuje balandžio mėnesį įvyko šių medicinos mokyklų pasitarimas. Pranešimą padarė Sveikatos apsaugos ministerijos vyr. inspektorius Laurinavičiūtė. Medicinos mokyklų kandidatai Ilijin ir Laucevičius skaitė paskaitas apie I. Pavlovo mokslą. Be to, kalbėjo drg. gyd. Tamošiūnas, gyd. Riškienė ir kit.

Kauno politechnikumas 1951 m. išleido inžinierių laidą

Apėgnė savo diplominius darbus 14 studentų, iš jų 3 moterys: Puodžiukynas — "Mažeikių rajoninė elektros energijos sistema", Baškys — "Kauno elektros energijos rajoninis tinklas", Soidekis — "Automatinis telefono stočių ryšys", Baltrušaitis — "Pirminio linų apdirbimo fabriko Pasagų Panevėžyje", Stasiūnas — "Pasagų fabriko Vilkaviskyje", Zikaraitė — "Sunkvežimio Zis-150 aukšto spaudimo variklis", Sezaitė — "Taksomotorinis parkas Kaune", Jurėnas — "Žemės ūkio mašinų fabriko "Arklas" liiejykla", Žadeikaitė — "Vilniaus audinių kombinatas Panevėžyje", Kižio, Sabo, Vilimo, Batkevičiaus darbai buvo skirti durpių bei maisto pramonės problemoms, o Kastrausko — elektrotechnikai.

Gerina sovietinės propagandos priemonės

Kinematografijos ministr. drg. Michalina Meškauskienė Aukšč. Tarybos posėdyje gavo daug pylos, todėl netrukus sekė skelbimas kur, kokie nauji kino teatrai yra statomi: Rietave pastatytas, Kasiadoryse ir Biržuose statomi, Telšiuose perstatomas. Naujame pastate įrengtas kino teatras Palangoje.

Reikalauja naujo administracinio žemėlapis

Prieš 11 mėnesių buvo paskelbtas įsakas, iš pagrindų pakeičęs LTSR administracinį padalinimą, tačiau iki šiol dar nėra išleistas naujasis LTSR žemėlapis, kurio reikalingos mokyklos, istaigos, imonės ir piliečiai. Tuo reikalu buvo užsiminta ir sovietinėje spaudoje.

Naujas Mokslų Kandidatas LTSR Balandžio 14 d. Veterinarinis Akademijos docentas Z. Giršavičius gynė temą "Žemės ūkio Gyvulių Šėrimas". Oficialiais Oponentais buvo prof. dr. K. Aleksa, prof. dr. J. Zemaitis, J. Petraitis.

1951 m. liepos 22 dieną

Hamiltono Lietuvių

Vilniaus Aušros Vartų Parapijos

Grandiozinė 3-jų metų sukakties šventė (1948. VII. 22. — 1951. VII. 22.)

ir smagi gegužinė - piknikas

1. Iškilmingos pamaldos 11 val. rytą, dalyvaujant Hamiltono Vyskupui J.E. Dr. J. F. Ryan, Sisters of Social Service, Mount Cenacie Fennel Ave. W. parke (kur buvo parapijos krikščiai).
2. Šv. Mišių metu giedos studentų choras iš JAV ir solistai.
3. Pamokslą pasakyti yra pakviestas Didž. Gerb. Prelatas J. Balkūnas.

Gegužinė įvyks labai gražioje vietoje prie upelio. Kiekvienas lietuvis turės gerą progą grynu oru pakvėpoti, nuo kasdieninių vargų ir rūpesčių atitrūkti, su savo senai nematytais pažįstamais pasimatyti ir pasikalbėti. Gegužinės planas bus ant lietuvių parapijos bažnyčios sienos 58 Dundurn Street N.

• Visi liepos mėn. 22 d. į Hamiltoną! •

HAMILTON, Ont.

Šį sekmadienį, liepos 22 d. Hamiltono lietuvių Aušros Vartų parapija iškilmingai švenčia 3 metų sukaktį.

Šventė pradėsima 11 val. pamaldomis Vengrių seselių vienuolyno bažnyčioje Mount Cenacie (Fennel Ave. W.). Pamaldos dalyvaus Hamiltono vyskupas. Taip pat atvažiuoja apie 200 lietuviško jaunimo iš Amerikos. Pamaldų metu bendra šv. Komunija, kurioje ypač kviečiamas dalyvauti jaunimas. Tai bus mažas lietuvių kongreselis. Klebonas kviečia visus lietuvius iš tolimesnių ir artimesnių vietovių skaitlingai dalyvauti.

Tai proga parapijos komitetas rengia gegužinę pernykštęje parapijos gegužinių vietoje, į kurią maloniai kviečia svečius, o taip pat ir parapijiečius.

— Birželio 24 d. klebonui kun. Dr. J. Tadaraukui, jo paties žodžiais tariant, "įvyko stebuklas". Jo 15 m. kunigystės sukaktuvio dieną iš Čikagos atvyksta visai nepažįstami Ona ir Antanas Juščiai ir padovanoja \$150 įsigyti aukštiniam kielikiui. Pora savičių vėliau iš Pensilvanijos atvyksta Agota Aukštikalnienė ir dovanoja \$200, nupirkti komunikantų laikymui kupkę.

Hamiltono parapijiečiai ir klebonas minėtiems tautiečiams reiškia širdingiausią padėką. Sk. St.

Padėka

Hamiltono LDM Teatras "Aukuras", baigdamas darbo sezoną, nuoširdžią padėką reiškia Hamiltono parapijos klebonui kun. Dr. J. Tadaraukui už leistą pasinaudoti sale repetijoms bei susirinkimams ir už uolų, visokeriopą bendradarbiavimą. Taip pat nuoširdus aciū ponui Zabuloniui, p.p. Baltrukoniams, p.p. Trumpickams, p.p. Beržins, kams, už pasinaudojimą patalpomis repetijoms, p. G. Sutkaičiui už nuolatinių darbų bei susisiekiemo priemonės, ir visiems, kurie bet kokiū būdu yra pasidarbavę "Aukurui".

"Aukuras".

Padėka

Didžiausia ir nuoširdžiausia mūsų padėka priklauso ponams Bugailiškiams už š.m. birželio 23 d. suruostas mums vestuves. Tos kelios, bet ypatingai jaukiai praleistos, mūsų vestuvių valandos p.p. Bugailiškių tėviškojo globo, liks mums maloniū prisiminimu. Tuo pačiu širdingai dėkojame vietos klebonui kun. Dr. Tadaraukui už sutvarkymą dokumentų bei suteikimą moterystės sakramentų. Visiems svečiams dalyvavusiems vestuvėse ir už brangias dovanas širdingiausias lietuviškas aciū!

Valeria ir Simas Bikiniai.

Delhi, Ont.

Mums praneša, kad, "TŽ" Nr. 26 tilpės, liūdnujų birželio įvykių minėjimo Delhi aprašymas nėra tikslus. Ten nepamatinė, kad po šv. Mišių, kurių metu pamokslą sakė vietos klebonas, lietuvišką pamokslą pasakė kun. V. Rudzinskis iš Londono.

Dr. N. J. Neufeld Gydytojas ir Chirurgas

612 Boyd Building
Tel. 925069

Rezid. 1102 Wolseley Ave.

Tel. 34222

Winnipeg, Man.

KITCHENER, Ont.

Lietuviai organizuojasi š.m. balandžio 28 d. dauguma lietuvių susirinko p.p. Lazauskų bute, Waterloo, 52 Wilhelms St. W., susipažinimo arbatėlei. Ta proga įvyko steigiamasis KLB apylinkės susirinkimas, dalyvaujant bene 35 žmonėms. Pirmininkavo p. St. Saldžiūnas, sekretoria vo p. Em. Buškevičienė.

Ilgokai padiskutavus, nutarta įsteigti Kitchener apylinkę ir įsijungti į PLB šeimą. Organizacijai darbai praversti susirinkimas paprašė p. St. Saldžiūną ir p. Aldoną Dargytę-Biškiene. Po

Šiais metais pirmoji lietuvių gegužinė - piknikas St. Catharines, Ont.

Penkių metų sukakties "Laisvosios Lietuvos" proga Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio St. Catharines skyrius, šeštadienį,

š.m. liepos mėn. 21 dieną,

ukrainiečio Wasil Bardadyn farmoje (visai arti miesto, viena mylia kelio) rengia didelę

GEGUŽINĘ - PIKNIKĄ

Numatoma labai įdomi ir plati programa, kurią daugumoje atliks svečiai iš Toronto.

Veiks turtingas bufetas su šaltais ir šiltais gėrimais, šokiai, loterija ir kiti įvairumai.

Gegužinės pradžia 4 val. p.p. Jeigu kartais užtikti blogas oras, gegužinė-pikniką atidėsime vėlyvesniam šeštadieniui, liepos 28 d. Į gegužinę reikia važiuoti autostrada "Queen Elizabeth Way" ir privažiavus įvažiavimą į St. Catharines miestą pro LAKE St. reikia sukti ne į miestą, bet į priešingą pusę Lake St. ir važiuoti apie mylią iki senojo kanalo tilto griuvėsių, ten sukti į dešinę farmon, gegužinės-pikniko vieton. Geresniams svečių susiorientavimui užsisukimuse nuo autostrados ir prie užsisukimo į gegužinės farmą, bus iškabintos lietuviškos tautiškos vėliavėlės. Iš miesto važiuoti tiesiog LAKE St. iki autostrados ir ją skersai pervažiavus važiuoti toliau LAKE St., kaip nurodyta.

Maloniai kviečiame atsilankyti JAV svečius ir artimų bei tolimų Kanados apylinkių lietuvių gausiai dalyvauti, nes čia gražioje gamtoje smagiai visi galės pasilinksminėti, o ypač mergužėlės čia tikrai galės surasti savo išrinktąjį!

St. Catharines, Ont. LAS skyrius.

Iš lietuviškojo pasaulio

IŠ ATEITININKŲ FEDERACIJOS VEIKLOS

1951 m. liepos 1 d. pradėjo darbą A. Fed. valdomųjų ir vykdomųjų organų Vyriausioji Rinkimų Komisija:

pirmininkas — kun. K. Juršėnas, 4557 So. Wood St., Chicago 9, Ill.,

nariai: Juozas Kojelis, 8558 So. Winchester St., Chicago 20, Ill., Antanas Repšys, 5358 Justine Ave., Chicago, Ill.,

Povilas Baltis, 6411 So. Maplewood St., Chicago, Ill., Vytautas Gylis, 1836 49th Court, Cicero, Ill.

Rinkimai vykdomi korespondenciniu būdu.

Vyriausių organų rinkimų statusas

§ 1. Vyriausiąją Ateitininkų Vadą, Vyriausios Tarybos Pirmininką ir 6 narius, Kontrolės Komisijos Pirmininką ir 3 narių Garbės Teismą renka Ateitininkų Federacijos nariai 5 metams visuotiniu balsavimu. Rinkimai atliekami karespond. būdu.

Pastaba: a. Ateitininkų Federacijos Vyriausias Vadas pasirenka generalinį sekretorių ir valdybos narius įvairioms sritims. b. Kontrolės Komisijos Pirmininkas pakviečia 2 asmenis į kontrolės komisiją.

§ 2. Rinkimams tvarkyti Ateitininkų Federacijos Vyriausioji Valdyba ir Vyriausios Tarybos Pirmininkas skiria 5 asmenų komisiją, kuri pradeda veikti viešai paskelbta.

§ 3. Vyriausioji Rinkimų Komisija nuo paskelbimo dienos ne vėliau kaip per 2 mėnesius išsiunčia ateitininkų vienietams pranešimus dėl kandidatų siūlymo.

§ 4. Kandidatą su juo susitarusiu siūlo grupės netaisnės kaip 5 asmenų.

§ 5. Kandidatai Vyr. Federacijos Vadui ir Vyr. Tarybą turi būti išję aukštąjį mokslą, išbuve aktyviais ateitininkais bent 10 metų ir turį nemažiau 30 m.

§ 6. Kandidatų siūlymas uždaromas Vyriausios Rinkimų Komisijos nustatyta data, bet ne vėliau kaip 2 mėnesiai nuo pranešimo išsiuntimo.

§ 7. Vyriausioji Rinkimų Komisija kandidatų siūlymą uždarus ne vėliau kaip per mėnesį skelbia kandidatų sąrašus.

§ 8. Rinkimai vykdomi visuotiniuose ateitininkų organizacijų vienietų susirinkimuose slapto balsavimu, kurį praveda specialiai susirinkimo sudaryta komisija.

§ 9. Rinkimų pradžioje visiems lietuviškos dainos.

Arbatėlė buvo tikrai graži organizuota, visi dalyviai tuo yra labai patenkinti. Susirinko iš viso miesto ir apylinkių tautiečiai, laikurie matėsi tik pirmą kartą, bet tiek radosi kalbos ir gražios nuotaikos, kad nepastebint pralinko keletas valandų. Padainuota lietuviškų dainų. Esama gana gražių balsų. P. A. Grigaitis padainavo solo. Dalyviai labai dėkingi šeiminkams p.p. Lazauskams už didelį nuoširdumą. Taip pat dėkingi poniams, padėjusiems šeiminkams.

Birželio 9 d. įvyko antrasis apylinkės susirinkimas. Pirmininkavo Jasevičiūtė, sekretoria vo p. Zafekas Juozas. Papildomai aptarta organizavimosi reikalai. Nutarta valdybą sudaryti iš 3 asmenų ir 2 kandidatų. Susirinkimas paprašė pasilikti valdyboje jau šį susirinkimą sušaukusio p. Stasį Saldžiūną ir p. Aldoną Dargytę-Biškiene. Darinktas trečias valdybos narys — E. Jasevičiūtė. Kandidatai p. A. Barštys ir J. Paškonis.

Nutarta: kviesti Tėvą Juvenalį Liaubą atlaikyti šv. Mišias ir pasakyti atatinamą pamokslą 10 metų mūsų tautiečių ištrėmimo Sibiran minėjimo proga; suruošti gegužinę ir susirinkimą lauke sekmadienį, liepos mėn.; aukų lapais parinkti pinigų lietuviškai gimnazijai tremty; organizuoti liet. kvartetą ir taut. šokių grupę, kuri galėtų reprezentuoti lietuvišką meną ir lietuvių vietinių gyventojų tarpe. Tam vadovauti paprašyta p. Ald. Biškeinė, p. A. Barštys ir p. A. Gri-gaitis; numatyta turėti savą korespondentą.

Kitchener lietuviams, padariusiems gražią pradžią, linkėtina geros sėkmės. E.

misija, kuri suskaičiūs balsus duomenis su įrodomąja medžiaga siunčia Vyr. Rinkimų Komisijai.

§ 9. Rinkimai baigiami Vyr. Rinkimų Komisijos nustatyta data ir duomenys skelbiami viešumai.

§ 10. Naujai išrinktieji organai pradeda pareigas eiti ne vėliau kaip po 2 mėnesių nuo jų išrinkimo.

§ 11. Vyriausioji Rinkimų Komisija savo kadenciją baigia naujai išrinktiems organams pradėjus eiti pareigas.

• Greitu laiku bus išsiuntinėta visiems organizacijoms vietinėms Ateitininkų Federacijos statusas, dar priimtas Lietuvoje. Kartu bus išsiuntinėta Ateitininkų Federacijos Vyriausios Valdybos parengtas laikinas statuso papildymas prisitaikant prie naujų gyvenimo aplinkybių.

• Ateitininkų Federacijos Vyriausios Valdybos narys Vaclovas Rocevičius persikėlė į naują butą. Jo dabartinis adresas: 7117 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio, USA. Telef. UTha 1-5510. Iš "Savu Keliu".

L. Ev. reformatų sinodas Amerikoje įvyko birželio 23-24 d. Čikagoje. Direktorium buvo išrinktas Dr. M. Devenis, o į sekretoriatą O. Dubraitė, K. Klybas, M. Kregždė ir Ad. Šernas. Naujais kuratoriais išrinkti: J. Tunkūnas, E. Devenienė, D. Yčaitė-Kregždienė, E. Yčaitė-Lessman, A. Devenis ir K. Devenis. Sinodas priėmė dvi rezolucijas, kurių viena prašo JAV kongresą ratifikuoti genocido konvenciją, o antra protestuoja prieš Liet. Kalbos Vadovą patekusį žodį bambizbas be pastabos, kad tai koliojimosi žodis.

Į Niujorką greitai laiku persikėlė žurnalistas Henrikas Blazas ir H. Zemelis. Tikimasi, jog jie išjudins LŽS-gos skyrių.

Marianopolis liepos 8 d. prasi-dėjo berniukų vasaros stovykla.

BALF praneša, kad, nots DP įvažiavimo įstatymas pratęstas pusei metų, t.y. iki gruodžio 21 d., tačiau darbo ir buto garantijas DP komisijai reikia pristatyti iki liepos 31 d. Garantijos bus priimamos ir vėliau, tačiau nesą tikra ar tokie kandidatai spės laiku pereiti visas komisijas ir gauti vizas.

Buvę bolševikų kalėjimuose liet. politiniai kaliniai buvo paskelbę atsisakymą į lietuvius aukoti kraują kare su bolševikais kovojančių sužeistų karių gydymui. Tai prisidėjimas savo kraują prie karo su bolševizmu. Birželio 15 d. buvo surengtas kraujo vaju. Kraują aukojo 116 asmenų.

SVEICARIJA

Lietuvių susijimai Bernė yra virtę gražia tradicija. Susirenka kas mėnesį, pasidalinama naujienomis, darniai aptariami tautiniai reikalai. Kelias atvejais buvo sudėta aukų lietuvių gimnazijai Diepholze.

Per Jonines — birželio 24 d. — berniečiai surengė iškylą — lietuvišką gegužinę Thoirishaus.

Sveicarijoje šiuo metu gyvena trys veterinarijos gydytojai: Dr. med. vet. Petras Radvila, Dr. med. vet. Vacys Dargužas ir vet. gyd. Alfonsas Kušlys.

Dr. Radvila Berno universitete baigė 1932 m. ir dabar dirba Sveicarijos serumų ir skiepų institute, kur gamina humaniškus ir veterinarijos skiepus.

Dr. Dargužas baigė Berno universitetą 1948 m. Po studijų mokslo pagilino tikslais pusę metų išbuvo Anglijoje. Sugrįžęs

į Sveicariją, Dr. Dargužas ėmėsi veterinarijos praktikos Thune.

Pusę laiko jis betgi pašvėdė mokslo darbui, atlikinėdamas vyriausiai kraujo tyrinėjimus (kraujo pasikeitimas įvairiose aukštesmose). Šioje srityje dirbo su Zuericho universiteto prof. Hesse, Nobelio premijos laureatu. Du darbus Dr. Dargužas yra paskelbęs apie kobalto veikimą kraujyje, o kitus tris darbus — paršė apie kraujo pasikeitimą pas sergančius smukio ir nagų liga gyvulius. Šie darbai, pasirodę Schweiz. Archiv fuer Tieraerzte ir Acta Hematologica, vėliau buvo atspausdinti atskiru atspaudu.

Vet. gyd. A. Kušlys, baigęs Berno universitetą 1950 m., dabar dirba kaip asistentas to pat universiteto vet. bakteriologijos institute ir ruošia daktaratą.

Davose šiuo metu gydosi keturi lietuviai: Jadvyga Kunickaitė, Dr. med. K. Augėvičius, dipl. teisininkas Andrius Konikovas ir Ponelis. Ligoniai jaučiasi atskirti nuo likusių tautiečių. Nors jų gyvenimo sąlygos gal kiek ir geresnės nekaip, pav., Vokietijoje, bet vis dėlto jie būtų labai dėkingi už moralinės ir materialinės paramos suteikimą.

Seneliai ir ligoniniai Sveicarijono. Sveicarijos vyriausybės priimti nuolatiniam apsigyvenimui ir globali atvyko šie tautiečiai: Milvydienė Marija — apsigyveno Pension Strela, Davos-Platz; Brazaitis Mečys — Sanatorium Wallensteinberg; Jakaitis Jurgis — Heilstaette Appisberg bei Mannedorf; dailininkas Mackevičius Jonas — Blindenaltersheim St. Gallen ir jo dukrė Dr. Augėvičienė su dukrele.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

Teodora Mašalaitė Zueriche ištekojo už šveicaro Beato Thomā.

DIDŽIAJAM RAŠYTOJUI MIRUS

Sinclair Lewis pamintė

XX a. kalinys

Sinclair Lewis, amerikiečių didžiam rašytojui, neteko garbės būti pristatytam lietuviškajai visuomenei. Amerikietiškas romanas, išplaukęs iš žurnalistinio faktų aprašymo, dažniausiai yra realistiškos psichologizmo priemonė visuomenei sudominti. Sinclair Lewis pasirenka toliau siekiantį kelią: faktų analizę apibendrinti. Sinclair Lewis paskutinėje knygoje jausmingai ir vaizdžiai aptaria tą visuotinį tragiškumą, kuris, tarytum, dvelktų autoriui beartėjančio kapo kvapą.

"World so wide" — pasaulis taip platus, — autorius taria: "Jis buvo nustebintas, kad jo rankos, degančios ir skaudančios. Smegenys rodė jam, lyg staiga palūšiančios... o jis išsilaisvins iš kalėjimo, apieis provincinio gyvenimo kelią ir nuširs į savaimingą vaizduotės plotmę..."

Neatsargu būtų tvirtinti, kad šios mintys S. Lewis palaidėtojo ir rašytojo. Tačiau neabejotina, kad šiam beistrastam pasauliui, kurį jis jautėsi lyg kalinys, besiekiantis iš jo išsilaisvinti.

Toji mintis: mūsų pasaulis — mūsų kalėjimas, nuolat kartojasi jo XX a. leidiniuose. Štai jo Carol Kennicott bando maištauti, sukilti prieš įjautrintą kalinimą, bet netiesi.

Štai kitas kalinys George Babbitt, pasiilgęs turtų, apsilieja ir nebesižavi nei sekme nei turtais. Pagaliau trečioji "kalinių" rūšis patenka į savęs apgaudinėjimo pinkles ir ne vien patys kalinai, bet, tarytum nenuoširdus evangelistas Elmer Gantry, kitus verčia kalėti.

S. Lewis meistriškai narplioja savo didvyrių vidinę kovą, jų būdus, neleidžia išsilaisvinti. Jis amerikietišką gyvenimą gerai pažinojo. Betgi ar vien amerikiečiams teltina toji išsilaisvinimo kova? Jo didvyrio Martin Arrow Smiths paskutinėje žodžiai nuaidi: "Galbūt mes netesėsime".

Jaunystė

Autorius — vaikas Sauk Centre, Minnesota, kuriame tegyveno apie 3000 gyventojų, juokiasi ir pasmerkia gimtąjį miestelį. Jis augo toje aplinkoje. Ten jis buvo žinomas vadovas gaujos, kuri iškretė nevieną išdaigą. Gaujos vadovas buvo apsuksrus, miklus raudonplaukis vaikas. Anuomet jis buvo atšlietas nuo jaukaus židinio, nes jo motina paliko jį tik penkerių metų, o tėvas nuoširdžiau globojo jo brolių Claude.

S. Lewis vaikystėje ir jaunystėje

S. Lewis vaikystėje ir jaunystėje nerado šeimos meilės ir bent truputėlio širdies. Tat vertė jį susitelkti savyje, o visą dėmesį nukreipti į vaizduotės pasaulį. Kaip ir kiekvienas sūnus, jis vaizdavo savo tėvą idealu. Gal taip paveikė skaitymas Ivanhoe. Jis neslepia, kad tos knygos didvyris Black Knight jį stipriai paveikė.

Tas neapkęstas pačiam Lewis išvaizdavo pačią Black Knight besą. Gal anuomet iš jo juokėsi to miestelio gyventojai, nesuokdami, ką Lewis savyje slepia.

Lewis buvo buklus vaikuokas. Jo elgsenoje pastebėtinas karališkas išdidumas. Kai jis užaugęs norėjo įstijauti į tuos viduramžius, kuriuose apstu karžygių, karalių ir gražuolių, jam teliko nuklysti į savo vaikystę.

Aukštensioje mokykloje jis pasižymėjo didelio pasakoriaus gebėjimais. Jo psichika būseną sutelkta ne į tikrovišką, bet į pasakišką pasaulį, kuris — sekančiojo pasakos — prilygo surištam vyriui, įmestam į rūšį, kuriame palaipsniui vanduo kilo. Sunkiu būdu aptariama Lewis jau anuomet bandė save išplėsti iš tikroviško pasaulio, kad patektų vaizduotės srovėn. Galimas dalykas, kad jis tat atidėjo universitetinių studijų tarpsniui.

Sauk Centre buvo paprotis vaikus siųsti į University of Minnesota. Mes nežinome, kas vertė jo tėvą tą paprotį sulaužyti ir Lewis siųsti į Yale. Ir ne kur kitur, o Yale Lewis pasiūto esąs "kalinys" laisvame pasaulyje. Jis nepritampa klubuose, studentiškoje užsėdyje. Gal tat vertė jo studijų draugas Lewis laikyti svetimu, ekscentriku, nepritaipant. Lewis neranda reikalo dalyvauti sporte, visuomeninėje veikloje. Tas raudonplaukis nepriklauso jokiai organizacijai, neturi draugų ir vienišas eina savuoju keliu. Naktimis dažnai jis klaidžioja miesto tamsiuose kvartaluose, kur jo kotojos dar miega, tas ankstybas knygų kormis jau rausiasi Tenyson raštuose, žavisi Lancelot poemomis ir trubadūrais. Mažiausia nusistebina, kad jis pirmąjį raštą paskelbia "Yale Literary Magazine" apie Lancelot poemas.

Lewis, tamsiojo karžygio gerbėjas, daro daug posūkių prieš kopdamas į Olimpą. Jis rašo eiles, apysakas ir pakenčiamai vidutiniskais penkias novelas. Didysis posūkis padaromas su "Main Street". Tuo veikalui jis prasišalina kelią, tarytum būtų

laiminamas Ivanhoe Black Knight.

Plačiuoju keliu

Nuo "Uncle Tom's cabin" niekas nesusilaukė tokios sekmės ir įtakos, kaip "Main Street".

To veikalas kritikai prikištinai autoriui prilygina veikalą didvyrei — siuvėjai atleidimo ožiui. Carol Kennicott juokiasi iš savęs, atradusi jautrų poetą: "Keats yra čia. Maištinga dvasia nusileido Didžiojoje gatvėje. Toji gatvė juokiasi iki skausmo, juokiasi ligi pamišimo ir netekimo vidinės lygsvaros, o krautuvininkų giminei suteikiami sparnai jais naudotis. Gopher Prairie švenčia 11 mylių cementinio kelio iškilmes. O kiek cemento skiriama John Keats kapui pastatyti?"

"Main Street" įsruvo amerikiečiuosna. Kritikų nuomone, toji knyga nuslavė daugelį vortinklių. Lewis geležinę sluotą įrenia paniekintam provincionalizmui sunaikinti. Jis puola siauraprotingumui ir pamišimui.

O ką Lewis naujo neša?

Atsiranda apėčiai puolančių tą amerikietišką nuuoginimą. Ki-ti stabteli, reikalaujami amerikiečiams įprastinės gyvenimo aprašymo fotografijos. Jie laiko dar nemirusį romaną, kuriame autorius tegali būti oficialiuoju tarytoju. Vertybių perversinimas? — Kam jis? Ką Lewis naujo siūlo? Jis vaizduoja, puola, bet nesilo. Jis supurto, sukrečia...

Lewis išsireiškia kuria. Jis duoda pasauliui Babbitt, Arrowsmith, Elmer Gantry, Dodsworth. Šios didžiosios kanuolės apsaudo amerikietiško provincionalizmo, visuomenės sumaterialėjimą. Ir jis galop buvo įvertintas. Nobelio literatūros premija, pirmą kartą atiteko amerikiečiui Lewis.

Pasisekimo aukštybėse Lewis tas pats. Jis veiklus, nepaprastai jūdrus. Jis šoka, dienomis paskaitininkauja, naktimis lošia. Būna draugijoje pasakoją nebaigiamas anekdotus, pašaipus palydi ir, šokęs ir nežinia, vyksta kažkur, neaprežta linkme.

Jis du kartu vedė ir išsiskyrė. Pastaruoju metu gyveno Florencijoje, vėname iš žavingiausių pasaulio kampų. Ten buvo įgyvendinta jo vaikystės svajonė: prabangi pilis, nepermatomais langais, venecijinio stiklo balustradom ir įrengimu renesanso stiliuje. Jo studijos skirtos rytdienai, bet praslinkusioms dienoms. Viduramžių istorija,

Dvi seserys

Aš klausiu, kas taisybė pasakys. Aš klausiu beržą, beržas sulingavo. Aš klausiu vėją, vėjas nudulktėjo. O gal žmogus? Jis išvertė akis.

Grumojau Dievą: jis per amžius čia širdies balsu daigino neiralumą... Ir vaikšto žemėje užgultas, vienos Dvi seserys: taisybė ir kančia.

Žvėrys

Pasprogo varna daug-sliekų priirius. Varlė, kur drasiai kurkė, garnio gomury. Griauzlė pelė į spastus įsiijo. Bandoj pagautas vilkas žuvo dubury.

O tu, tirone, tiek kraują išgėręs! Daugiau negu kavos su mįgio meiluže, Esi žmonių garbė, kiti tau žvėrys, — Pati istorija be nuodėmių, graži.

CBC naujieji rūmai Montrealy

Gražiausią ir moderniausią radijo centrą Šiaurės Amerikos kontinente ir visame pasaulyje atidarė Montrealyje "Canadian Broadcasting Corporation" — Kanados radijo tarnyba. "The Radio Canada Building" yra Montrealio centre, buvusio Fordo hotelio 12 aukštų pastate, prieš persitvarkymą turėjusiam per 700 kambarių. Tebevykdomi įrengimai 5 aukštų televizijos sparno, kuris pradės veikti sekančiais metais.

Hoteli CBC nupirko 1948 m. tada transliavosi iš 5 pastatų, išmėtyti po visą miestą. Naujajame RCB sutilps visos 3 studijos: tarptautinės tarnybos, prancūziškų bei angliškų transliacijų Montrealio miestui. Be to, RCB

Florencijos praeitis. Jis mėgo senienas, griuvėsius, kurių freskai priminė gyvenimus, kūrėjus, Nobelio literatūros premiją, pirmą kartą atiteko amerikiečiui Lewis.

Prieš pat mirtį jis kaupė pasakias ir iškarpas naujam romanui, kuriame jo žodžiais, būtų nuvestas: "vidurinės klasių barbariško XX amžiaus kalinių gyvenimas". Ir vėl toji pat tema. Pats kūrėjas negebėjo išsilaisvinti iš XX a. barbariško visuomeniško kalėjimo. Jis negalėjo pasiūlyti būdų kietiems išsilaisvinti, nes bebūvo ištikimas liudininkas. Visuomenę gydyti — ne jo paskirtis.

Didysis kalinys jį apėjo 1951. I. 10, širdį paralyžavus. Po nepilno mėnesio, vasario 7 d., jam būtų suėję 66 metai. Atsisveikinimas su barbariškojo "kalėjimo" inamiais, mirties patale, tarė: "Aš esu laimingas. Tegu Dievas laimina jus visus".

Gediminas Galva.

FAUSTAS KIRŠA

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Lietuvų lietuvių archyvų dalis su kt. vokiečių užs. reik. ministerijos archyvais yra Anglijoje, Oxforde, kita dalis gražinta V. Vokietijos vyriausybei, o dalis pateko rusams. Apie Lietuvos vokiečius ir repatrijantus dokumentai sukrauti dokumentų centriniame Berlyne ir Heidelberge.

P. Jurkus ruošia spaudai pasakas apie Vilnių.

St. Būdavas rašo romaną "Rapolas Gelžinis".

Prof. Z. Ivinskio studija apie Merkelį Giedraitį bus išleista dar šiemet.

A. Skėma baigė dramą iš bolševikų okupacijos Lietuvoj, pavadinimą "Paskutinis tardymas".

Arkiv. Skvireckas baigė perredaguoti visą Šv. Raštą, kuris bus išleistas patogaus nedidelio formato leidiniu.

A. Giedriaus "Tėvų pasakas", iliustruotas dail. J. Kaminsko išleidžia Vokietijos PLB.

J. Žilėvičiaus Čiurlionio ansambliui dedikuotą "Laisvės, laisvės mūsų kraštui" išleidžia "Pavasails" leidykla.

Rašyt. Karolė Pažeraite LS Brazilijoje pakviesta mokytojauti Mokslo mokykloje vietojė išvykusio mokytojo S. Bakšio.

Dailininkas J. Rimša garsiojo Buenos Aires "Galeria Mueller" buvo atidares savo kūrinių parodą, kuri truko iki birželio 7 d. Buvo išstatyta 20 paveikslų, kurių 6 piešti Argentinejoje, o 14 — Bolivijoje. Kaikuriuos iš jų išvežti iš Bolivijos, kur jis laikomas I valstybės dailininku, reikėjo net specialaus vyriausybės leidimo. Kūriniai įkainoti gana brangiai, pvz., "Bacanal" — 30 tūkstančių pejų. Rimšos kūriniai atkreipia žymiausių meno kritikų dėmesį. Argentinos dienraščiai ir žurnalai dailininko darbais, kaip "Skalbėjos", "Camba", "Tropikų malda", "Prieblanda" ir kt. vadina genialia kūryba. Parodos atidaryme, be gausaus dūrio įvairių kritikų, dailininkų, spaudos atstovų ir įvairių intelektualų, dalyvavo ir gražūs būrys mūsų tautiečių, tarp jų ir dailininko tėvai, brolis ir sesutė. Be Buenos Aires, paskui kitų jo 50 kūrinių parodos vyks Sao Paulo, Rio de Janeiro ir Madride.

Dailininkas yra sūnus kauniečių gerai žinomo siuvėjo Rimšos, gimęs Kaune, meno mokslus studijavęs Argentinejoje.

J. Lukošius, besimokinęs Maline (Belg.) kunigų sem., išleido rotatorinį leidinį, skirtą ateitininkų bibliotekai: "Ateitininkai krikščionybės paradoksu šviesojė".

Elena Vaitkevičiūtė baigė Zuericho universiteto odontologijos

mokslius ir pradėjo dirbti Glarus kaip dantų gydytojo asistentė. Tomas Pečiulionis, generolo Pečiulionio sūnus, neseniai įsigijo Zuericho politechnikume inžinieriaus diplomą ir dirba savo srityje to paties politechnikumo atliekamus darbus. Jo sesuo balgia medicinos studijas.

Agnė ir Katrė Peldžiūtės ši pavasarį išlaikė egzaminus ir įsigijo psichiatrijos seserų profesiją. Panelės Peldžiūtės yra kilusios iš Klaipėdos krašto, Pagėgių apskritys. Abi seserys atvyko iš Vokietijos į Sveicariją 1948 m. ir įstojo praktikuoti į Waldau bei Muensingeno psichiatriškas ligonines.

Alina Linderytė baigė ši pavasarį Berno sekundarinę mokyklą ir pradėjo mokyti kaip laborantė Berno universiteto vet. bakteriol. institute.

Prof. K. Regelis, buvęs Vyt. D. universiteto prof. ir Kauno botanikos sodo direktorius, tarptautinės botanikos sąjungos tyrimo skyriaus pirmininkas, ilgėsiu laikui apsigyveno Zuerich, kur atlieka mokslinius darbus. Profesorius mielai palaiko ryšius su vietiniais lietuvišiais.

Liet. Rašytojų Draugija yra nutarusi birželio 1 d. Vokietijoje, džiovininkų sanatorijoje mirusiam rašytojui J. Kruminui pastatyti kapo paminklą ir kreipiasi į tautiečius, prašydama aukų, kurias prašo siųsti draugijos pirmininko B. Babrausko adresu: 1436 So 50 Ave., Cicero, Ill. USA.

Ta pačia proga LRD skelbia, kad velionies gydymo reikalams aukų buvo surinkta \$41, kurie jo buvo gauti prieš pat mirtį, gegužės 28 d. Palaidojimo išlaidos — 243 DM. — taip pat dar nepadengtos. Paminklas kainuos 550 DM, apie \$130.

Urugvajuje, žymiausias ir valdžiai artimas dienraštis "El Dia" savo vedamųjų serijoje atspausdino C. Veraxo rašinį apie "Stalino vargų imperiją", kur daugumoje minimi lietuvių tautos naikino pavyzdžiai. Lietuviai patrijotai tikisi netrukus išgauti savaitinę radio valandėlę ir Urugvajuje.

Buv. "Kultuvės" redaktorius Petras Čiučelis neseniai atliko viešą išpažintį vietos liet. komunistų laikraštyje, pabrėždamas savo atsisirbimą nuo praeities ir negrįžtamą perėjimą pas "pažangiuosius". Čiučelio redaguotoji "Kultuvė" daugumoje užsiėmė lietuvių patrijotų šmeižimu ir kenkimu Lietuvos reikalams.

Smuikninkas Izid. Vasiliūnas Kolumbijoje paskirtas konservatorijos profesoriumi ir Papayano universiteto dėsto smulko meną. Jis taip pat įkūrė kvartetą ir savo koncertais, panašiai kaip seniau Vokietijoje, garsina lietuvių vardą, dažnai atliekamas taip pat lietuvių kompozitorių kūrinys: Baņaičio, Gruodžio ir kt.

Redakcijai prisiūsta

Vincas Ramonas, Dulkės raudonam saulėlydy, išleido LKSD Liet. Knygos Klubas, Chicago 1951, spaudė Draugo spaustuve, 396 psl., kaina \$3.

Muzikos Žinios, Vol. XI, birželis 1951, Nr. 2 (129).

Laiškai Lietuvams, 1951 m. liepos mėn. vol. 2, Nr. 7, 97-112 psl.

Lietuvių Dienos, 1951 m. birželio mėn., vol. 2, Nr. 5, 24 psl., 44 iliustracijos.

Viršelyje lietuvių atstovai įteikia Cincinnati miesto merui knygą apie Lietuvą, toliau tekstu ir 3 vazidais pavaizduojamas Anapolio liet. ažuolo lankymas, pasikalbėjimas su Rašyt. Dr-jos pirmininku, Kauno arkivyskupijos J.E. arkivyskupo Skvirecko 25 m. arkivyskupavimo suakties iškilms Romoje su 5 pav., spon-sorių pagerbimas Bostone, po keleto kitų užfiksuotų įvykių JA V-bėse, A. Tyruolio kelionės per Atlantą aprašymo puslapiuose seka eilė nuotraukų iš JAV ir Kanados (4) liet. gyvenimo. Žodžių ir paveikslais pavaizduotas gyvenimas kelių JAV lietuvių biznierių gyvenimo, o angliškąjį dalis papuošta puikiais Lietuvos krašto vaizdais ir meno kūrinių reprodukcijomis. Vedamuoju išspausdinta kongresmano Harold D. Donohue kalbos ištrauka Lietuvos bylos reikalui.

Šio vienintelio iliustruoto liet. magazino adresas: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA. Prenumerata visam pasauliui \$3.

Lietuviškos Pasakas

(Ištrauka iš Dr. J. Balio rinkinio, tik ką išspausdinto Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos, Čikagoje)

Apgauta giltinė

Tarnavęs ir tarnavęs vienas vyriškis, o vis nieko neužsitarnavęs. Taip pas vieną ūkininką jis išbuvojęs du metus ir nieko neužsidirbęs: nei jis gėręs, nei taip kur niekam leidęs, bet kaip nēr, taip nēr. Tas ūkininkas jį draudžias trečiams metams, bet šis sakas: — Aš žadu jau nebetarnauti: kad ir dirbu dirbu, tarnauju tarnauju metai iš metų — kaip tas pats, taip tas pats. Dargi vienus metus pas tave būsiu, — saką apsigalvojęs, — bet man algos duosi tą akmenį, kuris va jūsų priesienio kertėje yra.

O to ūkininko priesienį šiam tam pasidėti buvo jau toks didelis akmuo, na, tai ir prižadėjo jam tą akmenį atiduoti. Jis ir tarnaujęs tuos trečius metus. Ant to savo akmens tai kojas apsiauna, tai taip kur buvęs nebuvęs prieinas ir paglostas, pasidžiaugias. Bet mato jis pats ir visi kiti, kad tas akmuo vis eina ir eina mažyn, dyla ir dyla. Metų gale belieks tik tai kaip žąskiaušis didumo. Per šv. Mykolą ūkininkas atidavė jam paviržį, dar turėjo savo bakelę, ir tą tuščią persirio šniūru, ir išėjo.

Jis ejęs ejęs per laukus, priejęs mišką. Eidamas per tą mišką, sutikęs tokią drūtą boba ir sušnekę jį, kur katrais eina. Ta boba sakanti:

— Aš neturiu laiko: aš esu Giltinė, man reikia eiti ligonių apžiūrėti, reikia man paskirti, katruos gyvus palikti, katruos marinti.

— Tai kas čia tokio, — sakas šis, — kad tu esi Giltinė, visgi galim susėsti ir valandėlę pasišnekėti.

— Galim, galim, — atsakius boba.

Susėdo įdėd ir šnekasi. Šis klausias jos:

— Kad tu esi Giltinė, tai visus piauini: senus ir jaunus, vargšus ir turtuolius. Pas tuos vargšus tai tau bėgiu įeiti, — jų trobos blogos, dūrys atviros, — bet kaip tu įeini pas tuos turtuolius? — jų trobos geros, dūrys užrakintos.

Ta boba jam atsakius:

— Man visur įeiti niekas, — tiek pas vargšą, tiek pas turtinę, — aš pro rakto ir dar pro mažesnę skylėlę galiu įlįsti.

Tas žmogus sakas:

— Na, kaipgi tai gali būti? Tu tokia drūta!

— Aš galiu pasiversti ir į drūtą ir į laibą, kaip tik aš noriu, kaip tik man reikia.

Vyriškis atkišęs savo bakelės špušką ir sakas:

— Na, kad tu taip gali, tai lįsk į šitą mano bakelę, tada aš patikėsiu.

Tuoį ta boba šmukšt ir įlindusi į tą bakelę. Jis tuoj špušką šmakšt ir užkišęs, nesugrąbęs, kuo ją kietai užkalti. Graibasis graibasis ir atsiminęs, kad jis turis tą akmenį už ančio. Tuoį tą akmenį išsiėmęs, užkalęs špušką ir nešasi. Ta bakelė nedaug kuo sunkesnė pasilikusi.

Daugiau jis einas einas per tą mišką, niekaip neišeinas. Užėjusi naktis. Netoliесе nuo kelio jis pamatęs trobas, ir šviesą pro langus žiba. Įeinąs ir randas tik tai vieną moterišką begyvenančią. Prašasis ir nakvyne. Ta nenorinti priimti. Jis ir sakas:

— Dabar nakties laikas, kur aš beneisiu?

Pasidėjęs daiktus, nuėjęs į užpeklį, pasitaisęs patalą ir atsigulęs. Dar iš vakaro, jis nebuvęs nei užmigęs, įeinąs koks žmogus ir sakas:

— Tegul bus pagarbintas!

— Ant amžių amžinųjų, — atsakiusi moteriškė.

— Penki tūkstančiai gimę, penki tūkstančiai mirę.

— Kas mirė, tiems amžiną atilsį, — atsakiusi moteriškė.

Daugiau ta moteris apsitaisiusi gražiais rūbais, pasiėmusi į kišenes daug pinigų ir sakanti:

— Kur dabar gimė, tai kad jie augtų sveiki, būtų turtingi — tokie, kokia aš dabar esu.

Šis jau numigęs, apie vidurnaktį ateinas kitas žmogus ir vėl taip pat sakas:

— Tegul bus pagarbintas! Penki tūkstančiai gimę, penki tūkstančiai mirę.

Moteris tuoj atsikėlus iš lovos ir sankant:

— Kas mirė, tiems amžiną atilsį.

Bet jau ji buvus senesnė, negu pirma. Prasčiau apsitaisiusi, mažai pinigų tepasiėmusi ir sakanti:

— O kurie gimė, kad būtų tokie vidutiniai, kaip ir aš dabar: nei vargšai, nei turtuoliai.

Tas žmogus vėl išėjęs sau. Prieš pat dieną šit įeinąs trečias žmogus, ir tas taip pat sakas, kaip ir anuo. O ta boba jau būvisi sena ir pražiusi, sulinkusi ir nudrįskusi. Atsikėlus iš lovos ir sakanti:

— Kokia aš dabar esu, kad tokie elgetos būtų ir vis dar gimusieji.

Šis tuoj iš užpeklis strikt, kapt jai už šuopros, pritrenkęs prie

žemės, ėmęs mušti su kumščiu per galvą, per antausius ir sakas:

— Tai tu ir man esi taip nulėmus gyventi! O tu nežinai, koks vargas tokiems esti: dirbti dienas naktis ir nieko neturėti.

Ta boba mušama rėkianti:

— Nustok, nustok! Kai mano sesuo pareis, tai tau tuoj galą padarys.

Ir atsiliepus anoji toje jo bakelėje:

— Gi, sesait, ir aš čia.

Tas žmogus sakas:

— Jei judvi neatmainysite mano likimo į geresnį, tai aš judvi abi sukišiu į tą savo bakelę.

Jos ėmusios prašytis:

— Leisk, nieko mudviem nebedaryk, o mes padarysime, kad tau bus gerai pasaulyje gyventi.

Na, šis ir paleidęs abi: aną iš bakelės, o šitą liovėsi mušti. Tai Giltinė jam ir pasakiusi:

— Daugiau tu nebetarnauk, bet užsiimk gydymu. Kai išgirsi kokį turtuolį besergantį, tai tu eik pas jį ir apsiimk pagydyti. Kai tu ten mane rasi, tai aš išėisiu laukan — tu jį pagydysi ir gausi daug pinigų. O iš kurio aš neisiu, tai to neapsiimk gydyti.

Išėjęs jis iš jų ir netrukus išgirdęs, kad koks ten turtuolis besergas. Jis tuoj ten nuėjęs, žiūrįs — yra pažįstama Giltinė. Kai tik jis įėjo į vidų, šit tuoj laukan. Jis ir apsiėmė išgydyti. Prižadėjo jam daugybę pinigų. Jis tuoj tą ligonį paglostęs, tas ir ėmęs gėryn eiti ir sugijęs. Jam ir užmoka pinigų kiek tik tai reikia. Nuėjęs pas kitą tokį ligonį, vėl taip pat pagydes, ir nuo to gavęs gerokai. Taip jis palikęs turtingas ir garsus daktaras.

Susirgęs kartą pats karalius. Visoki daktarai gydo, niekas nesi-daro — karalius vis blogesnis ir blogesnis. Sužinojo pagaliau ir ten apie tą garsųjį daktarą, kviečia jį pas karalių. Jis jau nebeneri: pinigų turi pakankamai, o pagydytas nuo Giltinės malonės par-eina — nepasiseks, bus blogai, su karalium ne juokai. Bet niekas jo noro nežiūrį, nuvežė pas karalių ir saką:

— Išgydyk, o jei ne, bus tau galva žemėn.

Įeina žmogelis pas karalių, žiūrį — ta pati jo pažįstama Giltinė gale galvų bestovinti, ir tokia pikta, graso jam pirštu. Jis ir šiaip suklajosi po kambarį, ir taip — nei kas daryti, nei kaip bėgti. O Giltinė pagrūmojo jam ir saką:

— Eik sau, ko čia dar lauki, — nieko nebus, aš neisiu iš čia.

— Tuoj išėisiu, — saką susigriebęs žmogelis, — tik palauksiu, kolei mano bakelę čia atneš.

Kai tik išgirdo apie bakelę, Giltinė kad smuko iš kambario, o karalius tuoj pradėjo sveikėti.

Parduodant ar perkant namą miegal Jums patarnausiu!

žinau lietuvišką skonį ir norą. Galiu sudaryti paskolas.
Veltui suteikiu informaciją apie parduodamus namus,
paskolas, būstus ir tt. Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite telef.: LA 4817, LA 5804, LO 7871

933 Bloor Street West

(1 blokas į vakarus nuo Ossington Ave.)

J. Green Real Estate

Neįsileidžia net vaistų

Tarptautinis Raudonasis Kryžius yra dėjęs didelių pastangų į komunistų valdomą šiaurės Korėją pasiųsti vaistų karo belaisviams ir kenčiantiems civiliams. Kai visos pastangos nedavė vaisių, TRK kreipėsi į komunistinę Vengrijos Raud. Kryžių prašydami pasiųsti vaistų. Pirmoji siunta vaistų už \$60.000 iš Genujos buvo pasiųsta 1950 m. spalio 6 d. į Budapeštą. Antroji tokia pat siunta buvo pasiųsta po mėnesio. Vengrijos Raud. Kryžius pakvietavo abi siuntas gavęs. Dar gegužės 23 d. Vengrijos R. Kryžius pranešė centrui, kad priėmęs pranešimą apie vaistų pasiskirstymą, bet birželio 13 d. pranešė, kad vaistų pasiskirstyti negalės ir kad jie pakeliui būvę su laikyti ir grįžta atgal. Manoma;

kad vaistai buvo siunčiami per Rusiją ir Rusijoje buvo sulaikyti. Komunistai, vadinas, bemelija leisti žmonėms kentėti ir mirti, kad tik jie nepamatytų demokratinio, pasaulio žmoniškumo.

Sovietinė televizija

Olandijoje pasklido gandas, kad rusai būsią išradę naują televizijos techniką, nes visoje eilėje priimtuvų Olandijoje ir Belgijoje, žiūrint savų programų, staiga pasirodė rusiški vaizdai bei žodžiai ir net paties Stalino portretas. Betgi specialistai tuo netiki. Esą iš Maskvos ir Leningrado, kur yra rusų televizijos stotys, yra per toli, kad paveikslai galėtų būti ryškūs, nors ir patobulintus techniką. Kažin ar rusai nepasistatė kokio siųstuvo kaimynystėje propagandos reikalams?

STALIUS KONTRAKTORIUS

medžio, cemento, "arborite, tiles" ir
kiti maži bei dideli darbai.
Viduje ir lauke.

JON. GREICIUNAS

Telefonas ME 7651

91 HILLCREST DRIVE, TORONTO

PARDUODAMAS NAMAS

Namas solidus-mūrinis. Name esanti krautuvė laikinai užimta vieno advokato. Namas randasi Dundas gatvėje, netoli lietuvių bažnyčios, susideda iš 7-nių kambarių. Grindys kieto medžio. Moderniškos virtuvės — geros sąlygos. Greitai galima užimti visus kambarius. Šis namas savininkui duos gerą pelną — \$200 į mėnesį nuomos plus savininkui butas.

Namo kaina — \$17.000. Įnešti apie \$8000.

Kreipitis: Mr. H. Jancek

ADAMS REAL ESTATE

247 Ossington St. — Telefonas OL. 4251

Kvalifikuotas auto mechanikas

privatai taisau įvairiom ligom sergančias mašinas

už pusę kainos

kaip kitur. Dirbu Ford garaže, turiu Canadian mechanic License

JUSTINAS KERPIS

21 McKenzie Cresc. Toronto, Ont. Telefonas LO. 0601

Gėlės!

Didžiausias pasirinkimas iškilmingiems atvejams ir namų papuošimui, Toronto latvių gėlių krautuvėje

"LOTUS"

854 BATHURST ST. (vienas blokas į šiaurę nuo Bloor St.)
Telefonas KE. 3884

Lietuviška Moterų Plaukų Kirpykla

JANET'S BEAUTY SALON

346 Broadview Ave. (kampas Gerrard), Toronto.
Skambinkite GE. 6620. Atidaryta kasdien 9-9 val.
Savininkė J. Vilijūnienė.

Life - Fire - Auto

VITOLDAS KRUPAVIČIUS

GENERAL INSURANCE SERVICES
Tuo pat draudžia: automobilius, brangenybes, rūbus, baldus, įmones ir namus nuo ugnies ir vagysčių. Taip pat veltui suteikia informaciją ir patarimus.

LIFE INSURANCE

Bet kokioms informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai
55 YONGE ST. — TORONTO
Telefonas EM 3-6331

Po darbo valandų, šeštadieniais ar šventadieniais prašau telefonuoti LL 9204.

ZIEDUS, PINIGINES IR ALBUMUS

su lietuviškais ženklais ir įvairius laikrodžius, gausite tik pas vienintelį

"Adrian Jewellers" atstovą

JONĄ BERZINSKĄ

872 Dundas St. W. Tel. WA 2429
106 Evelyn Cresc. Tel. MU 3940

Dievas išsaugojo mano gyvybę Korėjoje

(Pabaiga)

Melas — tai ir yra komunistų patikimiausias ginklas. Jie stengiasi tuo ginklu palaužti žmones. Jie tave muša, badu marina taip, kad žmogus esi prie mirties slenkščio ir dar... meluoja.

Jokio traukinio, kuris turėtų mus vežti, niekad nematėm. Todėl kelionė į Seulą teko pradėti pėsčiomis. Apie 50-60 vyrų dar galėjo paeiti, o kiti — liko. Liko, žinoma, mirties laukti...

Kelionė prasidėjo. O ji buvo tokia sunki, kokios ir įsivaizduoti negalima. Maisto dienos davinys buvo sužadinęs iš trijų ryžių dubenėlių iki vieno. Pakeliui kažkas atsinešė keletą žalių persikų. O, jie buvo labai geri ir skanūs! Deja, užvalgiusieji tuo jau susirgo dezinterija. Vartėmės iš skausmo, kentėjome.

Keliavom toliau. Kurie nebegalėjo paeiti — buvo palikti pakelės miščiui. Daugelis iš jų buvo pribraiti durtuvais arba kulomis. Sargybiniai mušė ir stumdė mus. Dezinterija plito toliau.

Pasiekus Osan, jie mus pakrovė į traukinį ir pristatė į Suwon. Iš 60-ties vyrų, praėjusių kelionę iš Taejon, Seulą pasiekė gal mažiau negu 40. Seule radome dar apie 300 belaisvių.

Antrasis mirties žygis iš Seulo prasidėjo tučtuojau. Kelionė — šiaurę. Tikslas — Pyongyang — raudonųjų sostinė. Pakeliui į Pyongyang iš 300 su viršum belaisvių — taip pat iškriti apie 100.

Keliadami matėme ūkiuose ryžius laukuose ir prinokusius vaisius ant medžių, tačiau nieko mums neleido paliesti. Tai buvo dar sunkiau.

Pakeliui mirusius norėjom palaidoti. Neleido. Mano draugas beedami visai palūžo. Nebegalėjo eiti. Gelbėjau jam kiek galėdamas. Prie mirusiųjų pasidurbom greitomis medinius kryželius ir meldėmės. Sargybiniai iš mūsų juokėsi, o kryželius atėmė, sulaužė ir sumindė...

Prieš pasiekdami Pyongyang, sustojom trumpam poilsui. Buvo pavakarys. Mano draugas Ed Slayden, nors būdamas labai nusilpęs, paslėkė toliau į laukus pasieškoti kokio nors maisto. Sargybinis šovė į jį ir smarkiai sužeidė. Sužeistąjį ligi kelionės tikslu praktiškai aš turėjau veiknešti.

Aš visą kelią meldžiausi. Dievas man suteikė jėgų, kad galėjau pats eiti ir gelbėti draugui. Pyongyange buvo norėta mus susprogdinti. Kambarėje, į kurią mes suvarė, staiga buvo pastebėta šnypščianti granata. Vienas iš draugų išmetė ją pro langą, kuri sprogo kieme. Sargybiniai atėmė iš mūsų maldaknyges ir visą laiką juokėsi iš mūsų, kai mes meldėmės.

Vieną dieną buvo pasakyta, jog būsimė perkelti į pereinamąją stovyklą, netoli Mandžiūrijos sienos. Be pasigailėjimo šiaurės korėjiečiai ėmė mušti tuos, kurie nebegalėjo pasikelti, ragindami

ruošti žygiui. Šį sykį neilgai teko eiti pėsčiomis — tik iki stoties. Tenai mus pakrovė į traukinį. Buvo šaltoka, bet jokiu draugų negavom. Niekas iš mūsų neturėjo tikrų batų. Buvome apsiavę kojas iš žolės pintomis vyžomis arba apvynioję skudurais.

Traukinys, kuris mus vežė, pakrautas anglimis. Buvo nakties metas ir lijo smarkus lietus. Mes turėjome naujus sargybinius — pietų korėjiečius, kurie buvo taip pat belaisviai, bet "atsivertę". Jie buvo lygiai tokie patys, kaip ir šiauriečiai. Mušė ir spardė mus...

Traukinys visą kelią manevravo pirmyn ir atgal. Visi persišalom. Daugelis mirė, palikti be priežiūros, kitus nukankino pneumonija, dezinterija ar visiškas išsisėmimas.

Išskeldino mus iš traukinio anksčiau rytą. Buvom suvaryti į slėnį ir susodinti visai dienai. Nakties metu vėl suvarė į traukinį ir vėl vežė. Aš manau, kad per dvi naktis mes nenuvažiojome toliau, kaip 25 mylias. Trečią dieną valandėlei palikau savo draugą Ed Slayden viename vagono gale ir nuėjau pasikabėti su Allen J. Clifford, iš New Jersey, su kuriuo gyvenom viename kambarėje Japonijoje, prieš atvykdami į Korėją.

Staiga traukinys sustojo. Sargybiniai kalbėjo, jog eisį į kūrį šum belaisvių — taip pat iškriti apie 100.

Tuo metu aš užgirdau šautuvo užrakto trasktelėjimą, o vėliau šūvį. Salimais manęs buvęs belaisvis krito negyvas. Aš tik sušukau ir kritaui ant žemės kniūbsčias. Sargybiniai atidūrė ir mus ugnį iš šautuvų ir automatų. Vyras ėmė šaukti ir prašyti pasigailėjimo. Tačiau korėjiečiai nekrepė į tai dėmesio ir ardė belaisvius į gabalus...

Aš buvau parpuolęs ant žemės po pirmojo šūvio. Kitas draugas buvo užviręs ant manęs. Jis ir išgelbėjo mano gyvybę, žinoma, savosios kaina. Jis buvo perversas automato šūvių ir jo kraujas tekėjo srovėmis per mano kūną. Buvo šilta ir šurpu. Pirmiausia norėjau šokti ir šaukti, bet susivaldžiau ir likau tyliai begulys. Sausymas tęsėsi, atrodė, gana ilgą laiką. Tikrumoj — apie 15 minučių. Aš buvau kulku kliudytas į dešinę ranką ir dešinę koją, tačiau vistik gulėjau tyliai. Korėjiečiai, kaip jiems įprasta, po to apžiūrėjo lavonus: ar visi negyvi? Kaikuriuos pribagė durtuvais, kaikuriems sušaldė galvas šautuvų buožėmis. Aš mačiau visa tai smulkiai. Tačiau ir vėl Dievo ranka apsaugo-

jo mane. Jie, žinoma, ir nesitikėjo, kad aš, užgultas kito lavono, dar galėčiau būti gyvas. Tačiau, pripuolamai teko ir man šautuvo buožė į krūtinę. Krūtinėje turėjau buožės antspaudą keletą savaičių.

Aš visą laiką meldžiausi mintyse. Giffordas gulėjo šalia manęs, labai tyliai dejuodamas. Aš sušnibždėjau jam būti ramiam. Galiausiai, kai mus korėjiečiai paliko, dar keturi vyrai radomės galį šiek tiek paeiti, nors ir buvome sužeisti. Buvo ir dar keletas gyvų, tačiau juos turėjom palikti, nes niekuo negalėjom padėti.

Mes pasiekėm kalnus, bet toliau nebegalėjom eiti. Aš išdresčiau savo švarko pamušalą ir tvarsčiausi žaizdas, norėdamas sustabdyti kraują, tačiau buvau toks perversas ir nusilpęs, jog parpuoliau ant žemės ir žaizdos liko neaprištos. Dariausi vis šlapėnis ir šlapėnis nuo tekančio kraujo. Kiti draugai taip pat gulėjo, tarytum negyvi. Saulėi patekėjus, aš visas aptekau krauju ir buvau tikras, jog nebegyvensiu ilgiau, kaip tą dieną. Todėl nieko kito nebedariau, tik meldžiausi. Meldžiausi karštai ir su ašaromis akyse.

Apie ketvirtą valandą po pietų, staiga užgirdome kažkieno balsus tarp kalnų. Manėme — ir vėl korėjiečiai... Tačiau tai buvo mūsų išsigelbėjimas.

Dar iš gana tolokai tie vyrai pastebėjo mus ir ėmė šaukti angliškai. Mes, matę įvairių triukų ir apgavysčių, netikėjome, jog tai galėtų būti savieji.

Tačiau aš nebeiškenčiau ir sušukau: — If you guys are Americans, come up here!

Po keletos minučių aukšto ūgio seržantas priartėjo prie mūsų ir aš puolau jam į glėbį. Buvome laisvi ir išgelbėti.

Mes buvome paimti į pirmosios pagalbos punktą, kur buvo sustavstę mūsų žaizdos ir buvom pervežti į Japoniją. Po kurio laiko gydymosi ligoninėje, štai esu pergabentas į tėvynę — JAValstybes.

Kuomet aš buvau išlaipintas Korėjoje — svėriau 162 svarus, kai buvau išlaipintas iš belaisvės — teturėjau tik 98. Dabar vėl grįžau į 140. Mano dešiniojos rankos muskulas yra atrofinis, o dešinioji koja — niekad nebus normali. Aš niekad nebetiksiu karinei tarnybai.

Kaip anksčiau sakiau, mes daug meldėmės Korėjoje ir — tikras dalykas — mūsų maldas buvo tinkamai atsakyta. Dievas išvedė mus iš tenai. Ir aš noriu pasakyti visam pasauliui, jog žinau, kad Jis tai padarė.

Vertė Pranas Alšėnas
Iš "The Saturday Evening Post".

SPORTO ŽINIOS

Tautvaiša Čikagos šachmatų meisteris

Lietuvių meisteris Povilas Tautvaiša laimėjo 1951 m. Čikagos šachmatų pirmenybes ir Čikagos meisterio vardą.

Tai brangus lietuviams sporto įvykis.

Pirmenybėse dalyvavo 19 pajėgiausių Čikagos šachmatininkų. Tautvaiša šiose pirmenybėse ypatingai pasižymėjo, nepralošdamas nė vienos partijos. Jis laimėjo 14 ir sulaužė lygionį 4, surinko 16-2 taškų. Puiki pasekmė!

Antroje vietoje lieka pr. metų meisteris Poshel, kuris turi 14½-2½ ir 1 nesulaužtą partiją.

Tautvaiša įveikė A. Sandrin (buv. Čikagos meisteris), Pizzi (Čilės meisteris), Dahlström (Transmississippi meisteris), Michelson, Cohen ir kt.

Tautvaiša į JAV atvyko 1949 m. ir tais pat metais laimėjo Bostono pirmenybes. 1950 m. buvo antras Mass. State pirmenybėse ir Čikagoje laimėjo Factor Memorial turnyrą, o dabar 1951 m. Čikagos miesto pirmenybes.

Pasiųskime Vaitonį į Kanados pirmenybes

1951 m. Kanados šachmatų pirmenybės įvyksta Vancouveri, B. Columbia, rugpjūčio 24 — rugsėjo 1 d. Pirmenybių nugalėtojas automatiškai įeis į tarponines pasaulio pirmenybes 1952 m. Į tarponines pirmenybes jau įskvalifikavo: Gligorič (Jgs.), Unzicker (Vok.), Matanovič (Jgs.), Princ (Oln.), Golombek (Angl.), Eliskazes (Brz.) ir Bolbochan (Arg.). Laukiama ir Kanados 1 ir JAV — 2.

Yra gyvo reikalo pasiųsti į šių metų Kanados pirmenybes žymiausį Lietuvos meisterį Povilą Vaitonį, 1950 m. laimėjusį Ontario pirmenybes.

Laukiama, kad Toronto Vytis, kurio eilėse lošė P. Vaitonis, pasiūsiams iniciatyvos sukelti reikiamas kelionei lėšas.

Sias eilutes rašas paskatins Bostono, Čikagos ir Niujorko lietuvių šachmatininkus, kad jie taipgi prisidėtų prie šio reikalo.

Ignas Zalsys Montrealio pirmenybėse užėmė trečią vietą su 10-4 Laimėjo M. Cohen 12½-1½.

Massachusetts State pirmenybėse Kazys Škėma (Bostono meisteris) ir Kazys Merkis surinko po 3½-2½ taško, ir dalinosi 3-6 vietas draug su buv. Massachusetts State meisteriais F. Keller ir H. Daly. Laimėjo E. Underwood su 4½-1½.

1950 m. lietuvių šachmatininkų laimėjimai

R. Arlauskas — 1 vieta Pietų Australijos pirmenybėse.

P. Vaitonis — 1 v. Ontario pirmenybėse.

Ig. Zalsys — 1 v. Montrealio p. K. Škėma — 2 v. New England pirmenybėse ir 1 v. Bostono pirmenybėse.

P. Tautvaiša — 2 v. Massachusetts pirmenybėse ir 1 v. Factor Memorial turnyre, Čikagoje.

A. Nasvytis — 2v. Ohio p-bėse. K. Merkis — 1 v. Massachusetts žaibo p-bėse.

J. Repečka — 1 v. Niujorko lietuvių p-bėse.

P. Kontautas — 1 v. Bostono B klasės pirmenybėse.

Toronto Vytis — 1 v. Toronto miesto pirmenybėse.

Bostono LŠ Klubas — 2 v. Metropolitan League p-bėse. M.

Žymus Havajų plaukikas 18-metis Konno 800 metrų laisvu stiliumi nuplaukė per 9:37,7. Tuo pagerino amerikiečių rekordą 18 sekundžių. O pasaulio rekordas priklauso žymiam japonų plaukiui H. Furuhashi, kurio laikas yra 9:35,5.

Iškirpkite ir pasilaikykite

Miesto centre RESTORANAS. Maloni vieta atsivėsinti, ir pasivaikinti šaltais gerimais, ledais, bei kitu įvairiu skaniu maistu. Oras šaldomas.

KVIECIAME

vietos ir iš kitur atsilankiusius lietuvius pasinaudoti tik savu restoranu

CHARLES RESTAURANT

384 YONGE ST. (kampas Gerrard St.), Toronto, Tel. EM. 4-5090

HIGH PARK CHIMNEY SERVICE

Valome, statome naujus ir taisome senus kaminus ir tvarkome gazo ir alyvos krosinių linijas (transitlining).

K. DARGIS

54 Indian Trail, Toronto. Telef. LL 2252

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. —

Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

AR APDRAUDEI VISKĄ KĄ TURI?

Visais apdraudimo reikalais kreipkitės į:

Y. ONYSCHUK

INSURANCE & REAL ESTATE

Susikalbu įvairiomis kalbomis.

Perku ir parduodu, keičiu įvairias nuosavybes

1165 Dundas St. W. Toronto. Norint skambinkit: KE 5944.

TEL.

EM 3-2131

Budimė

24

valandas

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangmenų ir sieninių laikrodžių.

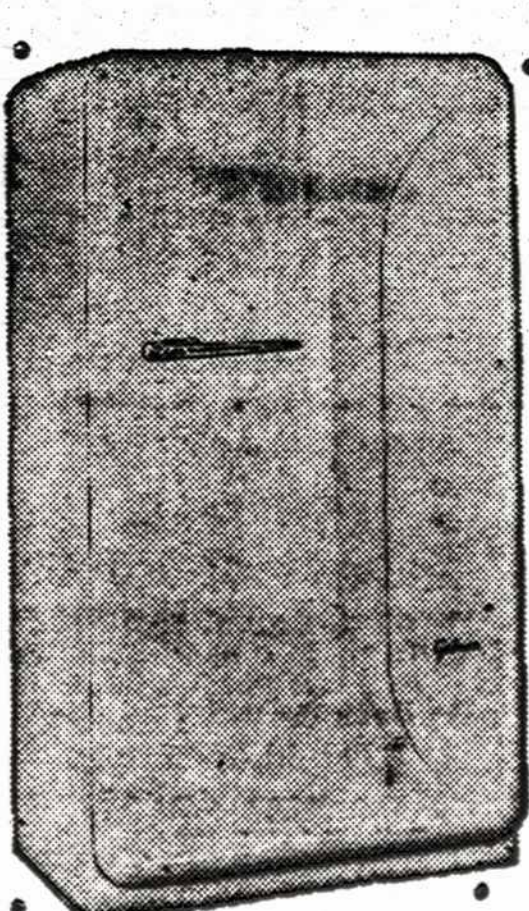
Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO

Tel. E M4-0047

GIBSON ŠALDYTUVAI

Dėmesio!!!

Liko tik keletas šaldytuvų, kurie parduodami be taksu.

Mes taip pat turime krosnių, skalbimo mašinų, radio ir kitų elektr. reikmenų.

Mes aptarnaujame baldais įvairius kambarius. Parduodame specialius

VAIKŲ VEŽIMELIUS

ir elektr. ventiliatorius.

Atvykite įsitikinsite!

Žemiausia kaina Toronto.

GROTELL ELECTRIC

214 OSSINGTON AVE.

TORONTO

(prieš Pix kino teatrą)

Ar jūs pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius būstus Hamiltono, St. Catharines ir Toronto rajonuose?

Kalbame visokiomis kalbomis.

Kreipitis A. D. GELIS, Telef. 9-4684 arba 5-1509
reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker
and General Insurance.

707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS

— TORONTO —

Instaliuoju naujus namus, vasarnamus, prijungiu elektrines plytas, elektrinius vandens tankų kaitintuvus ir kitus įvairius elektrinius darbus atlieku pigiau ir greičiau.

Vytautas Juškevičius

Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

MANNING CARTAGE

& MOVERS

184 Manning Ave.</

Pirkdami ar parduodami namus Toronte kreipkitės!

MANN & MARTEL REAL ESTATE

1663 Bloor St. W. (pirmas sustojimas į vakarus nuo Dundas)

Mūsų firmoje dirba:

V. MEILUS

mielai Tamstoms patars bei patarnaus kreipiantis
asmeniškai ar telefonu OL. 2354.

Nauji Kanados lietuviai

Is Vokietijos į Kanadą išvyko:
1951. V. 5 d. laivu SS Anna Salen:

Vilčiauskas Janas
Savičkas Jonas
Pečiukaitis Povilas
Gudelis Jonas
Gudelis Elfrida
Tuskas Kazys
Tuskas Elena
Klupšas Eugenija
Lipinis Klaudija
Lipinis Vladas
Birsvilkis Marija
Birsvilkis Jurgis
Birsvilkis Gertruda
Birsvilkis Kurtas
Birsvilkis Petras
Brakas Antanas
Gecas Vaclovas
Gecas Liudvika
Gecas Povilas
Josienė Magdalena

1951. V. 19. laivu SS Nelly:

Aniuolauskas Julius
Aniuolauskas Klarisa
Grymienė Kazimiera
Grymienė Aristida
Grymas Helmutas
Surdokas Stasys
Prišmantienė Vanda
Venskevičius Vytautas
Venskevičius Felicitija
Venskevičius Putene
Venskevičius Jura
Venskevičius Kęstutis
Krasnys Paul
Krasnys Ana
Grusas Gerda
Grusas Marija
Grusas Katarina

1951. V. 27 laivu Anna Salen:

Dominas Fridrikas
Dominas Elzbieta
Dominas Marija
Sinkauskas Aldonius

Raupkienė Anastazija
Kun. Zilius Stasys
1951. VI. 9 laivu SS Nely:
Kun. Jokubauskas Feliksas
Balčiūnas Alfonsas
Renkauskas Donatas
Renkauskas Tatjana
Renkauskas Rasa
Renkauskas Nemune
Bradūnaitė Ona
Lucas Mare
Lucas Albertas
1951. VI. 18 laivu Gen. Taylor:
Misevičius Petras
1951. VI. 26 laivu SS An. Salen:
Driūna Marija
Driūna Ursule
Trampas Richardas
Trampas Leokadija
Trampas Richardas
Trampas Edwardas
Vitas Juozas
Vitas Leokadija
Karpavičius Vytautas
Untulis Konstantinas
Stanaitis Stasys
Stanaitis Norbertas
Stanaitis Justina

AKIŲ SPECIALISTAS L. LUNSKY. R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

LIETUVIS LAIKRODININKAS FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima įsigyti žiedų. Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vakaro.
272½ QUEEN ST. W. TORONTO

Lietuviška valgykla ir maisto produktų parduotuvė "ATLANTIC"

1330 Dundas St. W. prie Rusholm ir Lisgar St. Tel. ME 9347

Maistas gaminamas europietiška iš šviežių produktų. Daromi įvairūs sviestainiai (sandvičiai). Patarnavimas greitas. Mieli tautiečiai prašomi atsilankyti ir įsitikinti. Valgykla atidaryta nuo 6 val. ryto iki 23 val. vakaro. Savininkai: Preiškaitis ir Bleizgys.

LONDON FURNITURE CO

Pilnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji ir atnaujinami seni. Kalbame europ. kalbomis.
875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO."

Sav. J. Kamishaitis
899 BLOOR St. W. TORONTO Tel. LO 1438

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, palai, apatiniai, kojines ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes
rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką
Kalbu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai. Kailinių taisyimas ir persiuvimas. Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EM 4-6509

LINKSMOS KORESPONDENCIJOS

Hollywoodo žvaigždė...

Raulas Klumpė net tris kartus su didžiausiu pasigėrėjimu apvarė aplink susikaupusią salėje publiką savo dukaite. Žmonės nervinosi ir piktinosi, bet kantriai laukė, bet komedija be galo. Pagaliau Jonas, ilgiau neištvėręs, sako:

— Nusiramink vieną kartą su tuo savo vaiku. Jei nori demonstruoti, veskis į cirka.

— Kvailas tu ir kvaili visi šio mūšio rengėjai. Jei jie būtų protingi, tai vieton montažo, tautinių šokių ir dainų būtų mudu programos išpildyti pakvietę. Vyrelė, būtumėt pamatę, kokių neregėtų numerių mudu būtume ištaise!... Visi kada nors prieš ją galvas lenks. Tai būsimoji Hollywoodo pažiba, tikra žvaigždė...

Juozas. — Na, Baltrau, šį kartą, kad jau nurašei, tai nurašei tą savo recenziją iš mūsų kolonijos vakaro. Tikrai nei šis nei tas, net koku skaityti. Geriausi ir įdomiausi numeriai su žemėmis sumaišyti, nevykusių saksmu atskiesti, o patys silpniausi išskirti, kaip ant šakės. Koks skystis tau mušė į galvą?

Baltrus. — Manai, aš nežinau, jog tai netiesa? Bet tegu žino rengėjai, kad manęs su žmona nepakvietė, teneišdrįsta niekur viešai pasirodyti...

Ir tokių kartais pasitaiko...

Jonas. — Oi, Damijone, kas čia su tavim pasidarė? Pirma, būdavo, eini su visa šeima į bažnyčią, ir net chore dalyvaudavai, o dabar jau kuris laikas kaip tavęs ir tavo namiškių nematau. Kiba jau ir jus užpuolė "greitoji"? — Damijonas. — Supykau ant kunigo, tai nereik man nė bažnyčios, ir į Dievą daugiau netikiu.

DR. F. TICKETT

Gydytojas
ir
chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir
7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo
tarpininkas
496 Queen St. W.
(prie Denison Ave.)
Tel. WA 5232 Toronto

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI
B.A., D.D.S.
312 Bathurst St.
Bathurst Medical Building
Telef. EM 3-6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų,
vaikų ir vyrų batai, norma-
laus dydžio ir platūs
(EE—EEE)
1438 Dundas St. W. Toronto
(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir
CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2-4.30 ir
7-9 po pietų
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO
Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes
Garantuotas darbas ir prieinamos kainos
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

TEL. WA 6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio —
komplektus ir parduodame kilimus.

- lovų komplektai,
 - suvamos mašinos,
 - krosnys ir tt.
- Kalbame rusų kalba

Kai norisi nusišypsoti

Imetus visaip pasitaiko

Kazys, bent kiek niūniuodamas, grįžta namo po pusiaunakčio. Į antrą aukštą užlipa prisilaikydamas sienos ir įeina į "savo miegamąjį". Aplinka kiek keistoka, bet labiausia jį pritenkia žmonos neišitikimybė. Lovoje — kiek kitaip pasukoje — šnirpia dvi gyvos asmenybės. Kaziui užverda kraujas ir jis puola prie miegančiojo jo vietoje, bet vėl atsoka — ten miega taip pat moteris. Nebesuprasdama, kas čia dedasi ir kur jam gulti, jis išsėina iš kambario, kiek pailsi atsisėdęs ant laiptų ir pagaliau išsėina į gatvę. Apsidairo — nelabai toli žingsniuoją policininkas. Jis eina prie jo ir priėjęs taria:

— Suimkite mane, aš bigamistas. Mano lovoje miega dvi moterys.

Yra skirtumo

Suvargęs artistas užsėina į menką pigią valgyklą ir užsisako nevykusius, bet pigius pietus. Staiga jis pažįsta, kad kelnėris jo senų laikų scenos draugas.

— Kaip, jūs kelnėris šitokia me restorane! — reiškia savo nusistebėjimą svečias.

— Taip, bet aš čia jau nebevalgau, — atsako kelnėris.

Kaip pulkininkas

Prieš išvykdamį Korėjon karieiviai gavo atostogų. Leistam laikui praėjus, tarp kitų grįžusių vienas eilinis pasirodė visai girtas. Viršila pasiūnčia jį pas kuopos vadą.

— O, kaip negražu ir nesveika taip nusigerti, — tėviškai bara jį kapitonas. — Jei jūs tiek daug negertumėte, galėtumėte tapti puskarininkiu, o ko gero net viršila.

— Kapitone, kai aš truputį išgeriu, aš jaučiuosi ne tik kaip viršila, bet kaip pulkininkas, — svyrudamas, bet narsiai, atsakė kareivis.

BR. BUKOWSKA, R.O. AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.
55 St. John's Rd. W. Toronto
kampus 94 Laws St.
Tel. L.Yndhurst 0052

DANIEL D. STOKAL

B.A.
TEISININKAS,
ADVOKATAS,
NOTARAS
Kalbu slavų kalbomis.
Room 204, 221 Victoria St.
office telef. PL 1753,
Res. tel. LY 5797

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6349
615 Queen St. W. Toronto.
Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai
Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL 6515

Balta gėlė

Jauna studentė, kuri kaip solistė-mėgėja giedoja bažnyčios chore, kartą gavo anoniminių laišką. Jame nepažįstamas gerbėjas, susizavėjęs jos giedojimu, prisipažįsta meilei ir sekančią sekmdienį po pamaldų kviečia susitikti prie bažnyčios. Kad pažintų, jis prisiegsias baltą gėlę.

Nustebusi mergaitė apie laišką papasakojo savo broliui futbolininkui ir įvykį pamiršo.

Sekmadienį, prieš išpildant giesmę solo, ji atsiminė laišką, nukaito... Po pamaldų, išėjusi iš bažnyčios, ji vos neapalpo: ant laiptų jos laukė vienuolika plačiai besišypsantių futbolo komandos žaidėjų ir kiekvienas jų turėjo prisiegsęs po baltą gėlę.

Nusirėdyti nedraudžiama

Pakrantėn ateina ponias, išsiredo ir ruošiasi maudytis. Netoli visą laiką stovėjęs vandens priežiūros pareigūnas prieina arčiau ir sako:

— Atsiprašau, ponias, šioje vietoje maudytis yra uždrausta.

— Už drausta? Tai kodėl tamsa man to nepasakei, kai buvau nenusirėdžiusi?

— Nusirėdyti, ponias, čia nedraudžiama.

Žinau, ką darė jūsų amžiuje

Tėvas žadina sūnų:
— Na, užtenka miegoti. Saulė jau pusdienius. Tu per daug tinginėjai. Ar tu žinai, ką darė Lincolnas, būdamas tavo metų?
— Neturiu supratimo. Bet aš žinau, ką jis darė būdamas jūsų amžiaus, — atsakė sūnus.

Paieškojimai

O. V. J. Ziemelytės, gyvenančios Kanadoje, ieško Lipšaitė-Laureckienės, 194 Bloor Str., Sudbury, Ont.

Z. Viksvą, gyvenusį Norandose, prašome atsiimti "T2" redakcijoje laišką iš Lietuvos.

SHIFF'S

VALYMAS —
PROŠAVIMAS —
PATAISYMAS —
Kalbame lietuviškai
909 Dundas St. West. Toronto
Telefonas EM 4-6649

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS
838 Dundas St. W. Toronto
(kampus Euclid Ave.)
Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

DRAUDIMAI

Apmokame ligonines, operacijų ir daktarų sąskaitas bei prarastą darbo laiką. Draudimą išmokame namuose arba ligoninėje
amžius
nenustatytas
Skambinkite: G.A. Mc GUIRE
Charles E. REA Ltd.
2047 Yonge St.
Tel. MA 0377 arba LL 9624
Draudžiame nuo ugnies, automobilis ir tt.

LOUIS A. TURECK

Advokatas, notaras
ir tt.
Suites 213-14
455 SPADINA AVE.,
(College ir Spadina kampas)
— Telef. RA 5125-6

W. A. LENCKI, B. A.

Advokatas — Notaras

73 Adelaide St. W.

Room 322

Telefonas EL 3161

Toronto

Dėmesio!

Naujas šeimininkas Lietuviškos Valgyklos

"PARK RESTAURANT"
1002 Dundas St. W., Toronto. (Nuo lietuvių bažnyčios pora minučių kello, prie Montrose Ave. ir parko)
maloniai kviečia mielus tautiečius atsilankyti ir paragauti skaniai, sočiai ir žemomis kainomis pagamintus įvairius valgius, skubiai ir mandagiai patarnaujant nuo 6 val. ryto iki 12 val. nakties. Taipgi turime išsineštinai pardavimui krautuvų kainomis įvairių maisto gaminių. Čia gausite ir nakvyne. — Iki pasimatymo — nuosirdžiai lauksime.
V. BUTRIMAS.

MARGIS DRUGS

JONAS V. MARGIS Phm B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniški vaistai. Paruošiami vaistai pagal receptus

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

LAIKOMOS PALANGOS

Telefonas

TREJOS DEVYNERIOS

MU-9543

Telefonas

MU-9543

JEIGU NORITE NESIOTI GRAZIAI NUKIRPTUS PLAUKUS eikite į

LIETUVIŠKĄ KIRPYKLĄ

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO

Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.

Sav. Br. Pakėnas

UKRAINIEČIAI SAVININKAI

G. LUKE'S

& Electrical Appliance Co.

797-799 Dundas St. W.

Toronto,

Tel. WA 9228 Tel. WA 9228

Parduodame

SKALBIAMAS MAŠINAS

DUODAME IŠSIMOKĖJIMUI

Kas pirs šias mašinas, gaus 2-jų metų garantiją.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabriko

MOFFAT

Parduodame piano akordeonus

Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskambinkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas EM 3-0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

Rūbų valymas

Mes paimame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

"Reiškite jausmus gėlėmis" — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

Vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonom

Sav. A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO

Užsisakykite anelis

PARLIAMENT FUEL CO.

Savininkas W. WILSON

Telefonas RI 4411 143 Hamilton St., Toronto

Kainos nepakilo pas:

ART FASHIONS

didžiausiose Toronto kredito krautuvėse:

536 Queen St. W. ir 1158 St. Clair Ave. W.

Mes turime šimtus suknelių, apsiaustų, kostiumų ir paltų. Geriausios rūšies ta pačia žema kaina. Mes pagelbėsime Jums įsigyti pavasario rūbus.

Pirkite patogiomis išsimokėjimo sąlygomis

Tel. WA 7537

Tel. WA 8497

Spausdiname

laikraščius, žurnalus, knygas ir įvairius smulkius spaudinius: pakvietimus, atvirutes, blankus, pažymėjimus, vizitines korteles, vokus ir kit.

Darbą atliekame lietuviškomis raidėmis ir įvairių linotipų rinkimu.

„ŽIBURIU“ Spaudos Bendrovė

941 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas EM 3-4285

TORONTO, Ont.

KLK Kultūros Dr-jos suvažiavimas
S.m. liepos 28 d., šeštadienį, 6 val. p.p. 941 Dundas St. W., Toronto, įvyksta Kanados Liet. Kultūrai Kultūros Dr-jos metinis susirinkimas suvažiavimas. Dalyvavimas su pakvietimais.
Dr-jos CValdyba.

Ateitininkų dėsiumi
Šį šeštadienį, liepos 21 d., 4.30 val. p.p. "Tėviškės Žiburių" patalpose, įvyks T. A. Kuopos narių susirinkimas. Kviečiami atsilaikyti ir neaktyviusius idėjos draugus. Bus svarstomi svarbūs klausimai. Narių dalyvavimas būtinas.
Kuopos Valdyba.

Trys lietuviai gydytojai gavo praktikos teises
Praeitą savaitę kanadiškoji spaudoje paskelbė sąrašą asmenų, pastarąjį sėkmingai išlaikusių gydytojų egzaminus ir gavusių praktikos teises. Jų tarpe buvo trys lietuviai, kurie ateiviai: Marija Arštikaitytė ir Aleksas Valatka iš Toronto ir Vladas Šulma iš Montrealio.

Tautiečius, pasiekusius teisių dirbti savo profesinį darbą, sveikiname ir linkime sėkmės.

Lankėsi muzikas Budriūnas
Muzikas-kompozitorius ir chorvedis — Bronius Budriūnas, dabar gyvenęs Detroito, kvėrvargioninkauja vienoje nelietuviškoje parapijoje ir turi suorganizavęs gražų lietuvišką chorą, keletą kartų koncertavęs ir Kanados Windsor, praeitą savaitę, kartu su Čikagoje gyvenančia brolio dukra Alfonsa Budriūnaitė, aplankė Toronto. Čia, mat, gyvena muziko brolio sūnus su dukra, p-lės Alfonsos brolis ir sesutė, Alfonsas ir Janina Budriūnaitė. Sekmadienį svečiai dalyvavo parapijos gegužinėje, o pirmadienį aplankė "T. Žiburių" redakciją.

Torontiečiams reikėtų susidomėti stambia Detroito lietuviškąją koloniją ir jos kultūrinės veiklos pastangom, nes mus tikiama vos apie pusę šimto metų. Svečiai Toronto net trys stambūs meniniai kolektyvai, kodėl negalėtų vykdyti Detroito chorą? Tiesa, jis iki šiol mažiau tegrasinamas, tačiau chorvedžio vardas yra pakankamai garantija, kad tai turi būti taip pat aukštos meninės vertės kolektyvas, savo charakteriu žymiai skiriasi nuo "Čiurlionio" ir "Dainavos", kaip tai matome ir tremties dienomis Vokietijoje.

DĖMESIO!

Jau galima užsisakyti pirmąsias "Liet. Tautosakos Lobyne" knygas. Užsiprenumeravusieji maždaug per metus laiko gaus 2 knygas: DVASIOS IR ŽMONĖS (166 legendos iš visos Lietuvos) ir LAUDIES MAGIJA IR MEDICINA. Kiekviena knyga turės apie šimtą spausdintų puslapių. "Lobyne" bus spausdinama tiek egzempliorių, kiek bus prenumeratorių. Vėliau šį leidinį nusipirkti bus negalima.

Knygos kainą Kanadoje \$2.15. Pinigus siųsti "Tėviškės Žiburių" administracijai, 941 Dundas Str. West, Toronto, Ont.

Kanados Liet. Kat. Moterų Dr-jos suvažiavimas
S.m. liepos 28 d. 5 val. vak. Toronto, lietuvių parapijos salėje, 941 Dundas St. W., šaukiamas Kanados Liet. Kat. Moterų Dr-jos skyrių atstovų suvažiavimas. Į suvažiavimą skiriami siūnčia nuo dešimt narių vieną atstovą. Suvažiavimo metu bus renkami Centro organai, išklaunami skyrių pranešimai ir sprendžiami aktualūs Dr-jos veiklos klausimai.

Iš lietuviškų kolonijų laukiam katalikių moterų veiklę ir viešnių. Dalyvėms nakvynės bus parūpintos.

KLKM Dr-jos Centro V-ba.

L. Kat. Moterų Draugijos Toronto skyriaus susirinkimas
Liepos 21 d., 7 val. vak. "Tėviškės Žiburių" redakcijos patalpose šaukiamas KLK Kat. Mot. Dr-jos Toronto skyriaus narių susirinkimas. Narėms dalyvavimas būtinas. Skyriaus V-ba.

Pp. Rudžiai lankėsi "TŽ" redakcijoje

Spaudoje ir pasikalbėjimuose dažnai girdime apgailestavimų ir nusiskundimų, kad mūsų senųjų išeivių tarpe nemažas nuosimtis yra nutolusių nuo savosios tautos reikalų, o išeivijoje gimusiųjų dažnai nebemoka arba ir nebeori kalbėti lietuviškai.

Ypač dažnai tokių reiškinų pasitaiko tarpe socialškai aukščiau pakilusių. Bet, ačiū Dievui, tai ne taisyklė. Yra ir labai gražių išimčių. Prieitą sekmadienį "TŽ" redakcija turėjo labai malonią staigmeną, kai ją aplankė plačiai žinomi Čikagos pramonininkai ir visuomenininkai pp. Rudžiai, savininkai plieno gaminių fabriko — Rockwell Engineering Company.

Čikagos biznierių tarpe aukštai pakilęs p. inž. Antanas Rudis yra Lietuvos Prekybos ir Pramonės Buto pirmininkas, o ponia Marija Rudienė, Sv. Kazimiero akademijos auklėtinė, yra pirminkė Čikagos Lietuvių Moterų Klubu, vykdančio didelį labdaros darbą.

Abu ponai Rudžiai yra gimę jau Amerikoje. Ir pamatytumėt, kaip gražiai lietuviškai kalba! Be jokių svetimų priemonių. Taip pat gražiai lietuviškai kalba ir jų 9 mt. sūnelis Antanukas, lankęs savos lietuvių parapijos mokyklą. O jų tyrą lietuvišką dvakapį apibūdina ir šis vizitas Toronto.

Ponai Rudžiai yra jau nebe patirę, bet tikrai turtingi pramonininkai. Tuo metu, kai reikėjo nuvežti sūnelį į vasaros stovyklą į Michigan valstybę, jiems pasitaikė pora laisvesnių dienų, tad nusprendė aplankyti Kanadą ir Toronto. Ir ne pramogų jie čia atvyko ieškoti, bet pamatyti Kanados lietuvių. Šeštadienio vakarą atvykę į Toronto, apsisitojo savo padėčiai tinkamame geriausiame Toronto viešbutyje, Royal York Hotel, kuris, sakoma, esąs puošniausias viešbutis visame kontinente, ir tuč tuojau susirūpino surasti lietuvių. Žinodami, kad Toronto yra lietuvių katalikų parapija, pp. Rudžiai telefonavo paskambino į kūrį, bet ten, deja, nieko nesužinojo. Kanceliarijos žmonių, batyt, jau ne-

bebuvo, o kažkas, ten atsiliepęs, painformavo, kad lietuvių parapijos nesą, tik kas antrą sekmadienį lietuvis kunigas tuloje bažnytelėje atlaikys lietuviškas pamaldas. Atseit, mus ten sumaisė su latviais! Bet pp. Rudžiai nusileido. Jie tuč tuojau pasakambino į Čikagą pp. Daudžvardžiams ir gavo jau tikslesnį žinių. Sekmadienio rytą, susiradę telefoną jau iš ankščiau pažįstamų pp. Jokubynų, susiršo su jais ir netrukus buvo lietuvių tarpe. Aplankė pamaldas bažnyčioje, aplankė "TŽ" redakciją, o po pietų taip pat su pp. Jokubynais ir parapijos gegužinę, kur su daug kuo susitiko.

Atpasakojome šį pp. Rudžių išeikojimą lietuvių tyčia, kad primintume aktyvaizdų pavyzdį, kaip žydinti lietuviška dvasia traukia prie savų tautiečių ir atstovus tos mūsų išeivių kartos, dėl kurios neretai nusiskundžiama. Sutikti, jie buvo mums mieli ir brangūs ne dėl to, kad yra turtingi, bet kad tebesinėjoja lietuvišką dvasią, kad bendrauja su savais tautiečiais, ne tik savo biznizui pakviesti naujai atvykusius specialistus bei priimdami darbininkus, bet gyvu gyvenimišku pavyzdžiu įrodo, kad ir aukštai pakopus galima išsaugoti nepažeistą lietuvišką tėvų palikimą.

Mieliems svečiams, kurie ta proga pasidarė mūsų laikraščio skaitytojai, linkime geriausios sėkmės.

Baigė mokslus

Šiais metais Toronto universitetą baigė ir du lietuviai iš ankščiau atvykęs šeimų: Vytautas Gaizauskas ir Vytautas Alksnis. Gaila, kad lietuvišką gyvenimą lig šiol jie nebuvo ištraukę.

Marshallis atvyks į Toronto

JAV krašto gynybos sekretorius gen. Georg C. Marshall yra pakviestas atvykti atidaryti Kanados tautinės parodos.

Sužeidė lietuvi

Prieitą ketvirtadienį Lake Simcoe įmonėje traukiant ledą gabalus nusprūdusios replės, su kuriomis dirbo vienas naujas darbininkas, sužeidė lietuvi Kuktą. Bijomasi, kad nebūtų paliesta akis.

Pirkite anglis

Kasyklų ministeris paragino gyventojus apsirūpinti anglimi dabar, nelaukiant žiemos. Viena, kad dabar laisvesnis transportas, o antra, kad anglies poreiklumas išaugs. Ypač daug jų reikės pramonėi.

Svečiai iš Brocktono

Katalikių organizacijų veikėja, mokytoja K. Keblinskienė, "TŽ" atstovė Brocktone, lankėsi Hamiltone ir Toronto pas savo bičiulius ir gimines. Ta proga aplankydama "TŽ" redakciją, apžiūrėjo "Žiburių" spaustuve ir domėjosi katalikų veikla Kanadoje.

Taip pat iš Brocktono lankėsi didelis tremtinių globėjas p. A. Cesnauskas, žymiam tremtinių skaičiui sudaręs dokumentus atvykti į Ameriką, o daugelis gyventojų Vokietijoje pajuto jo duosnią širdį. Dabar juos lankė Amerikoje ir Kanadoje, domėdamasis jų įsikūrimu. Buvo sustojęs Niagara Falls, Hamiltone, Toronto, Detroito, Čikagoje ir Clevelande. Toronto aplankė "TŽ" redakciją, auka paremdamas "TŽ" leidimą ir pasižadėdamas ateityje paremti.

Filmuos Kanados lietuvių
Liepos 21 d. Kanadon atvyksta MSM Dokumentinės Filmos fotografas-filmininkas Don. Sulaitis. Būty labai pageidautina, jei suinteresuotos organizacijos, klebonai ir pavieniai asmenys rastų galimą šią nepelno instituciją paremti savo patarimais bei nurodymais. Nuo pačių kanadiečių priklausau, kokią filmą apie jų gyvenimą matys plačiame pasaulyje išsiskleidę lietuvių. Šiuo metu filmos studijos kolektyvą sudaro: broliai Adolfas ir Jonas Mekai, D. Sulaitis ir A. Ščalius. Studija yra jau susilaukusi stambių mecenatų, kaip tai Vinco Joniko Brooklyn, kuris apsiėmė finansuoti visas DP filmos išlaidas.

Kontrolierius Innes mirė

Toronto populiarius kontrolierius John Innes, dažnai pavada- vęs miesto majorą, ne kartą kalbėjęs lietuvių įvairių iškilmių proga ir dalyvavęs lietuvių šventėse, mirė šį pirmadienį vakare, trumpai tesirgęs. Innes buvo 65 m., škotų kilmės, turėjo širdies ydą, per aukštą kraujo spaudimą ir nesveiką skilvį.

"Liaudies Balsas"

visose lietuvių kolonijose ruoštujų išvežtųjų minėjimų tylosmis visdėlo nepapręjo. Esą, nieko nuostabaus, "kad buvo keliama iš fronto zonos". O tam tikri politiniai sluogsniai simpatizavę vokiečiams. Ir visos kitos valstybės karo metu apsisavė nuo nepageidaujamo elemento.

Dabar tai jau aišku. Bet gal "Liaudies Balsas" galėtų paaiškinti, kodėl buvo išvežta ir žydų? Ar ir jie laukė nacių, kurie atėjo juos žudė? Be to, iš kokių fronto buvo išgabenti "pavojingieji" pav., per 1948 m. didįjį trėmimą? Juk tai taikos metas.

Nek. Prasidėjo Seserys

Nekalto Prasidėjimo Seserų įstaigos Gildos metiniam susirinkime dalyvavo ir J.E. Kardinalas McGuigan. J.E. pasidžiaugė, kad jo buvusioje rezidencijoje sėdė lietuviškas taip gražiai veda vaikų lopšėlį, kuris yra valdžios pripažintas kaip vienas iš geriausių visose Kanadoje. Čia dirba daug lietuvių, kurios savo gražiu darbu, kaip sakė J.E., "kelia lietuvių vardą kitataučių akyse". Sėdėlės, taip pat reikale, mieliai padeda ir lietuvių parapijoje.

Seselių skaičius didėja. Kandidatės atlieka novicijatą Motiniskame Name, Putnam, Connecticut. Viena — Leokadija Martinaitytė — Sesuo Marija Konrada — sausio 6 d. šiais metais padarė pirmuosius žadus. Tai pirmoji iš tremties mergaitė, kuri atvykusi į Kanadą įvykdė savo troškimą tapti vienuole. Jos mamytė, sesutės ir brolis gyvena Toronto. Netrukus ji grįžta į lopšėlį, kur jau iš pirmų dienų pasižymėjo meile ir gražiu pasiaukojimu vaikams.

Išnuomojamas vedusias porai vienas kambarys su bendra virtuve. 176 Argyle St. Tel. LO 0135.

Išnuomojamas kambarys vienam asmeniui. Galima naudotis virtuve arba gauti ir maistą. Telefonas OL 4506.

Išnuomojamas kambarys su maža virtuve. Kreipti: 230 Pacific Avenue.

Išnuomojamas frontinis kambarys 2 asmenims. 134 Danforth Ave. Tel. HA. 0641.

Lietuviams Evangelikams
pranešame, kad iš Amerikos į Toronto atvyksta kun. A. Trakys ir š.m. liepos mėn. 22 d. 13 val. 30 min. laikys pamaldas su komunią Lutheran Evangelical Church, kuri randasi ant Bond St. (tarp College ir Dundas gatvių). Geriausia važiuoti Harbord arba Dundas tramvajumi iki Bond gatvės ir išlipus eiti pusę bloko į šiaurę.

Ivyks susirinkimas, kuriame ir gerb. svečias padarys pranešimą. Visi kviečiami dalyvauti. Po pamaldų, ten pat salėje, Liet. Evangelikų Susiv. V-ba.

Dėmesio Ontario automašinių savininkams

George H. Doucett, Ontario Plentų ministeris praneša, jog Ontario vyriausybė yra nusistatčius šiais metais išduotas lengvųjų mašinų, sunkvežimių ir motociklų licencines metalines lenteles su numeriais (licence plates) palikti galioje ir ateinančiais 1952 metais. Taigi, automašinių stvininkams patariama jas saugoti, nepamesti ir nesunaikinti.

Šios priemonės vyriausybė imasi norėdama sutauptyti pinigų, kuris reikalingas ginklavinimui pramonėi.

1951 m. licencinių lentelių galiojimas bus pratęstas užklįjaujant kiekvienai automašinai praskiniio lango stiklę, dešinėje pusėje, nustatytos formos popierinį ženklą, kurio geltoname dugne bus atspausdinti žodžiai: "Ontario, 1952" ir provincijos ženklas. Popieriai ženklai bus 3 x 5 colių dydžio. P.A.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju visiems geros širdies tautiečiams, o taip pat ir kitataučiams, už malonų lankymą bei dovanėles, įteiktas man būnant sunkiose sąlygose ligoninėje.

Savo padėką reiškiu: kun. F. Gureckui, pp. Mankams, p-lei Sūkytei, p-lei Aglinskaitėi, p-lei Ankudavičiūtei, p-lei Lemežytei, pp. Dauidžiams, ponai Ivanauskienėi, pp. Jurgui ir Algirdui Povilajiams, p. Kamačiui, pp. Vladui ir Kazimierui Ivanauskams, p. Dirvelei, p. Žaliauskui, Jonaičiui, p. Igliukui, Mrs. Maskowich, Mr. Lenard, Mr. Morrison, Mrs. & Mr. Break, Mr. Jereb ir Mr. Laurent.

Namuose lankiusiems didelis ačiū pp. Kazlauskams, Mr. Barbour. Didelis mano ačiū pp. Petreliams, kurie ne tik lankė, bet maitino, o ir savo namus priėmė, nes ligonis bendrai visiems mažas, o daugumoj nelaukiamas, svečias.

Ačiū pp. Jankaičiams už lankymą ir brangią dovaną. Ačiū p. Valickui už parvežimą į namus savo automobiliu. Didelis ačiū p. Jotautui už nukirpimą plaukų man būnant ligoninėje, nepaėjusiam nei cento.

Finansiniai paremsiems didelis ačiū: p. Šalnai \$2, p. Bagdonui, JAV, \$10, p. J. Ivanauskui \$4 ir Mrs. Barbour \$1. Taip pat didelis ačiū ir tiems lankytojams, kurių pavardežų neatsimenu. Tad dar kartą nuoširdus ačiū visoms ir visiems mane užjautusiems.

Justinas Bakutis.

Skubiai reikalinga patyrusi padavėja. Atlyginimas geras. Kreiptis: Park Restaurant, 1002 Dundas Str. W., Toronto. Telef. ME. 0023.

Ieškau šeiminkės vietos tabako farmoje harvesto metu. Rašyti į "TŽ" redakciją.

MONTREAL, Que.

Perrinktas apylinkės LOK prezidiumas

Šį sekmadienį-tuo po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje įvyko Montrealio Apylinkės LOK-to nepaprastą posėdį. Kadangi p. Kęsgaila iš LOKo išeina ir p. P. Lukoševičius (dėl tčimos gyvenamos vietos) taip pat išeina, o be to, paskirtas naujas Mažosios Lietuvos atstovas, teko perrinkti prezidiumą.

Buvęs LOKo pirmininkas pranešė, kad, nors pakvietimas su visa dienotvarkė ir pažymėjimu, kad bus renkamas prezidiumas, buvo pasiūstas, bet dėl nežinomų priežasčių KLCT naujo atstovo nepaskyrė. Ir taip p. Lukoševičiaus vietoje, dalyvaujant Dr. H. Nagui, o Mažosios Lietuvos atstovui p. Viliūsiui, buvo slapto balsavimu perrinktas prezidiumas. Išrinkti pp.: Dr. H. Nagys, Pakulis, Lukoševičienė, J. Juodviršienė, Navikėnas, Sungailienė ir Toliušis. Kandidatai: Viliušis, Ladyga ir Juodviršis.

Atitaisymas

"TŽ" Nr. 27 (80) Montrealio žinių skyriuje, žinutėje "Saunos išleistuvės", išvardinant kalbėjusius, sakoma, kad p. L. Balzaras kalbėjęs apylinkės LOK vardu. Mums praneša, kad p. Balzaras pareiškė linkėjimus KLS Montrealio skyriaus vardu, kurio narė p. Ignaitienė buvo.

Praėjusios savaitės viduryje įrižo į Montrealį, atlikęs internatą, Dr. J. Sungaila.

Jis numato pasilikti Montrealyje ir dirbti ligoninėje.

Šeštadienio vakare nemažas būrys draugų ir pažįstamų susirinko į p. Ignaitienės butą atsisveikinti ir išlydėti į JAV pasvyrą.

Naujas daktaras

Montrealio universitetas už mokslinį darbą apie egzistencializmą Juozui Girmiui suteikė daktaro laipsnį. Dr. J. Girmius, Lietuvoje profesoriavęs Vytauto D. Universitete, tremtyje Vokietijoje pastaruoju metu gyvenęs Schwaebisch Gmuend stovykloje, o dabar gyvenęs Dorchestery, Mass., yra mūsų skaitanciai vi-

suomenei gerai pažįstamas iš savo gilių filosofinių raštų, mokinių prof. Salkauskio.

Prisimena viepas būdingas nuotykius dar iš pirmųjų Dr. J. G. žingsnių į viešumą, rodąs jį dar jaunuolio erudiciją ir mintijimo gilumą. Dar būdamas studentas, savo studijų viduryje, jaunutis filosofas išėjo viešai oponuoti tada daug rašiusiam kito falkulteto vienam profesorii filosofui. Jo replika pasirodė taip taikli, gili ir rodė tokį platų filosofinės literatūros pažinimą, kad paliestasis profesorius, niekad apie joki filosofą Girmi nieko negirdėjęs, net itarė, kad tai rašas pats prof. Salkauskis, prisidengęs slapyvarde. Prof. Salkauskiui teko paaiškinti net spaudoje, kad tai jokia slapyvardė, bet tikra pavardė, jauno gaubaus studento straipsnis.

Gegužinės vyksta jaukioji nuotakioj. Nepaisant ilgiausių pranešimų, skelbimų bei įvairiausių prakalbų, kartais, galbūt, varginančių, nuotaka tautiečių pašleika puiki. Jei dar įėjimas pasidarytų laisvas, aukų principu, gegužinės atrodytų tikrai lietuviškas ir nepasipelnijimo kampelis.

Ar padidėjo bedarbių

Ne tik Toronte, bet ir kitose Kanados vietose dažnai girdime apie nemažus būrius darbininkų atleidžiamus iš imonių. Tuo tarpu darbo įstaiga skelbia, kad registruotų darbininkų skaičius mažėja. Gegužės 31 d. visoje Kanadoje jų buvo apie 150,000, bet kas savaitę apie 12,000 sumažėja, tad šiuo metu bešą apie 100,000. Aiškinama, kad iš imonių paleidžiamieji be darbo išbūna trumpą laiką, tad į darbo įstaigą visai nesikreipia arba nebūna įtraukiami į šelpiamuosius, nes po trumpo laiko pradeda dirbti. Oficialiųjų įstaigų nuomone, iš darbo ešą atleidžiami daugiausia konsumpcinių imonių darbininkai, nors mes išikrųjų neretai girdim paleičiamus ir kitokius. Rezultate pastaruoju metu Toronto bedarbių skaičius neišaugs, bet 2000 sumažės.

Svarstys Kanados įjungimą į Liet. Grupe

(Atkelta iš 1 psl.)
tytas ir jie tuo reikalu tarsis. Tuomet, "TŽ" atstovas pasiteiravo, kokia iš vis yra Lietuvių Grupės pozicija Kanados lietuviškosios endruomenės atžvilgiu. Ar nėra numatoma jų atstovas pasikviesti į grupę ar juos gal atstovautų konsulas Gylys? Ir šiuo klausimu grupės nariai parodė didelį susidomėjimą ir pareiškė svarstysią jį artimiausiame posėdy.

LŽS NY skyriaus vicepirmininkas Pr. Naujokaitis atsakė į K. Bielinio užklausimą dėl mūsų žurnalistų susiorganizavimo, iš-

reikšdamas viltį, jog su rudeniu jie parodysią kurkas didesnį aktyvumą.

Po konferencijos, prie kavutės su pyragais, nuoširdžioje atmosferoje grupės nariai pp. V. Sidzikauskas, K. Bielinis, Pr. Vainauskas, A. Trimakas, Vyt. Vaitiekūnas pasidalino išpūdžiais su "Naujienu", "Draugo", "Ateities", "Dirvos", "Darbininko", "Lietuvių Dienų", "Nepriklausomos Lietuvos", "Tėviškės Žiburių", "Kario" ir "Amerikos Balso" bendradarbiais, susitardami sekanciai konferencijai susitikti po dvių savaitių.

Dėmesio!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą pigiai atlieka STANLEY VASARAJIS (latvis)
Gabenama ir į užmiestį
9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

AR JUS PAGEIDAUJATE PIRKTI NAMUS?

PAR DUODAMA:

8-nių automobilių remonto garažas ir gazolino tankas, antras pastatas su krautuve 6 kambarių butas dvims šeimoms. (Bloor-Lansdowne rajone). Kaina tikiai \$20,000. Įmokėti iš karto \$10,000 arba siulant geriausią kainą.

Namas už \$10,500 (Crawford-Bloor rajone) atskiras, alyva apšildomas, 5-kių kambarių, dviejų aukštų. Prie namo dvigubas garažas.

Namas už \$10,900 — 7-nių kambarių, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu apšildomas. Atskiras. Prie namo garažas. Įmokėti tik \$5,500. (Sunnyside rajone).

Kreiptis: A. GARBENIS — vakarais — HY. 1543

arba V. ANDREJAUSKAS-Andrews

H. M. DAVY & Co
REAL ESTATE BROKERS
105 RONCESVALLES AVE.
TELEF. LA. 2763 arba LA. 6101

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, liepos 19-21 d.
1. SAVAGE SPLENDOR, spalv., su Armand Dennis
2. ROUND TO RIO, su Bobe Hope ir Bing Crosby

Pirmadienį — trečiadienį, liepos 23-25 d.
1. DOWN TO THE EARTH, spalv., su Rita Hayworth, L. Parks
2. UNTURNED GLASS, tik suaugusiems, su James Mason

LINKSMI IR IDOMUS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Atliekami įvairūs vertėjo patarnavimai

pas advokatus, teismuose, konsultuose, imigracijos, biznio ir kitose įstaigose. Parašomi anglų kalba raštai, padaromi įvairių dokumentų ir jų norasų notaro patvirtinti vertimai.

Duodamos anglų kalbos pamokos ir konservacijos.
Visi patarnavimai atliekami skubiai ir neatidėliojamai.

ADOLFAS BAJORINAS

Kreiptis į "Tėviškės Žiburių" redakcijos patalpas
941 Dundas St. W., šokiadieniais nuo 7 val. vak. iki 8 val. vak., Iškylas antradieniais. Tel.: EM. 3-4265.

Kitu metu: 43 Thome Cres., Toronto, Ont. Telef.: ME. 8951.

DIDŽIAUSIAS NUOSAVYBIŲ PASIRINKIMAS KANADOJE!

Jei nori pirkti namus (senus ar naujus), restoranus, krautuves, apartamentus ir kitokios rūšies įmones

kreipkis į

ERNEST RIDOUT
Real Estate Ltd.

1172 BAY STREET, TORONTO. TEL. PR. 5761

Mandagus patarnavimas VOKIEČIŲ ir anglų kalbomis.

Prašykite H. TAMMSALU

Mūsų įstaiga HAMILTONE:

prašykite V. VARANGU

913 MAIN STREET EAST.

TEL. 9-4121